PTUJSKI TEDNIK

Štev. 20 | Cena 15 din | PTUJ, dne 20. maja 1960 | Letnik XIII

Glasilo Socialistične zveze delovnih ljudi za območje bivšega ptujskega okraja

Izdaja »Ptujski tednik«, zavod s samostojnim finansiranjem
Direktor Ivan Kranjčič
Odgovorni urednik: Anton Bauman.
Uredništo in uprava: Ptuj, Lackova 8.
Telefon 156, čekovni račun pri Komunalni banki Maribor podružnici Ptuj, štev. 604-708-3-206.
Rokopisov ne vračamo.
Tiska Mariborska tiskarna Maribor.
Celotna naročnina za tuzemstvo 750 din, za inozemstvo 1250 din.

Pri »Mladiki« bo zbor za povorko 22. t. m.

Naš KOMENTAR

Ugodna realizacija proizvodnje v prvih mesecih letošnjega leta

Konferenca na najvišji ravni, ki so jo začeli pripravljati že leta 1958, nekako pred dvema letoma, je propadla, še preden so štirje sedli za konferenčno mizo. Metati krivdo samo na enega, ali samo na drugega bi bilo pretirano, kajti dogodki v Parizu so samo izraz splošne politike v zadnjih mesecih. Incident s sestreljenim ameriškim letalom je vso zadevo zapletel do take mere, da se Hruščev ni hotel razgovarjati za isto mizo s predsednikom ZDA Eisenhowerjem, ki pravtako ni hotel javno obsoditi agresivne vohunske polete.

Potek dogodkov bi bil na kratko sledeči: 1. maja so sovjeti sestrelili ameriško letalo, Američani so morali priznati, da so poslali nad SZ vohunsko letalo. Oba predsednika, Hruščev in Eisenhower sta istočasno izjavila, da letalo ne sme preprečiti konference in da bosta prišla v Pariz. Do 16. maja se Američani niso opravičili zaradi poleta, pač pa so obratno povedali, da so preletavali SZ že prej in da bodo s to prakso nadaljevali.

Ko je Hruščev prišel v Pariz in ko bi se v ponedeljek ob 10. uri morali srečati štirje na prvem sestanku, je Hruščev zahteval, da se Eisenhower opraviči, ali še natančnejše, da obsodi agresivno vohunsko dejanje proti SZ. Eisenhower tega ni hotel storiti, ker bi s tem priznal, da so ZDA že dalj časa vodile agresivno politiko do SZ. Poleg tega bi Američani izgubili na prestižu, omajali bi zahodno enotnost in prišli bi v podrejen položaj v odnosu do Francije in Velike Britanije. Takšne okoliščine so narekovale predsedniku ZDA, da ni hotel pristati na ultimat premiera Hruščeva.

Zakaj pa je Hruščev vztrajal na svoji zahtevi? Splošno sliko o političnem položaju v letu 1960 bodo dali bržda zgodovinarji šele čez nekaj časa; kajti posamezni drobni dogodki nam zamegljujejo pogled na ves proces. Hruščev je bržda hotel pokazati svojo moč, svojo odločnost in prednost pred zahodnim svetom. Prišel je bržda tudi do prepričanja, da v sedanjem trenutku konferenca na vrhu sploh ni potrebna, saj sta obe strani že dovolj jasno povedali, da glede Nemčije niti glede razorožitve ne bosta dosegli soglasja. To dokazuje ženevska konferenca o razorožitvi, kjer v šestih tednih niso dosegli nikakršnega soglasja, pač so konferenco spremenili v propagandno tribuno. Nekako tako je tudi s prepovedjo atomskih poskusov. Čeprav so bili tik pred sporazumom, so Američani nenadoma napovedali samostojne podzemeljske poskuse. Ohlajevanje med Vzhodom in Zahodom lahko vidimo tudi v trgovini. Lani so na primer zopet zmanjšali trgovanje skoraj za 20 odst.

Našteli bi lahko še vrsto primerov, ki kažejo na to, da je incident z letalom samo povod za splošno napenjanje odnosov med dvema blokoma. Kaj pa prihodnost? Hruščev in ostali trije so pustili odprta vrata. Hruščev je predlagal, da *preložijo*, ne pa *odpovejo* konferenco. Podobno so izjavili tudi ostali trije, ki so menili, da bodo pripravljeni, da v ugodnejših pogojih sedejo za konferenčno mizo. Dejstvo je to, da konferenca ni potrebna, če ne bo konkretnih zaključkov. Svet pričakuje: razorožitve, ureditev nemškega vprašanja ter odpravo hladne vojne. Če bodo dogodki potekali v takem vzdušju, kot sedaj, bo potreben temeljit napor, da bi zagotovili mir.

• V prvih treh mesecih se je gospodarska aktivnost v ptujski občini povečala za 21 odst. v primerjavi z istim razdobjem lanskega leta. Tak razvoj gospodarstva v prvem tromesečju je posledica neprekinjene proizvodnje in storitev v vseh gospodarskih panogah. Ta uspeh je pomembnejši še zaradi tega, ker je bil dosežen predvsem na osnovi boljšega izkoriščanja obstoječih proizvodnih zmogljivosti in stimulativnega načina nagrajevanja, ki so ga v letu 1959 uvedle nekatere gospodarske organizacije.

○ O gibanju gospodarstva in izpolnitvi družbenega plana občine Ptuj za razdobje prvih treh mesecev je v prejšnjem tednu razpravljal tudi zbor proizvajalcev, ki je ugotovil, da se na nekaterih področjih javljajo objektivne kakor tudi subjektivne ovire in pomanjkljivosti.

V bodoče boljša povezava

• Zbor proizvajalcev ugotavlja da je imel doslej nezadostno povezavo z delavskimi sveti, zato tudi ni dovolj pozna problematika podjetij, da bi jo češče obravnaval. Slabosti poedinih gospodarskih organizacij pa se odražajo v zaposlovanju nove delovne sile, izvajanju investicij, neracionalni in nenamerski uporabi lastnih razpoložljivih sredstev ter v primerni skrbi za uvedbo oziroma izpopolnitev nagrajevanja po učinku in za strokovno vzgojo kadra.

Visoka storilnost – ne nove moči

○ Zaposlenost ni v vseh podjetjih in ustanovah ekonomsko utemeljena. Zato je v teh podjetjih tudi nizka storilnost dela. Ta slabost je značilna predvsem v tistih gospodarskih organizacijah, ki najemajo novo delovno silo mimo Posredovalnice za delo. V letu 1959 je 29 gospodarskih organizacij in zavodov sklenilo delovno razmerje mimo službe za posredovanje dela s 149 osebami, kar pomeni 20 odst. vseh sklenjenih delovnih razmerij.

Večja investicijska dejavnost

• Investicijska dejavnost je bila v začetku tega leta znatno večja kot lani. Na povečanje investicijske dejavnosti je vplivalo ugodno vreme in večja sredstva, s katerimi letos razpolagajo gospodarske organizacije. Izvajanje investicij pa spremljajo ponekod subjektivne in objektivne ovire, ki se kažejo v nepripravljenosti investitorjem, nezadostni zmogljivosti projektantskih organizacij in gradbene operative ter v nerazumevanju poedinih kolektivov glede predvidenega združevanja sredstev za investicije družbenega standarda.

Obvezna udeležba iz lastnih sredstev

○ Po smernicah družbenega plana občine Ptuj za leto 1960 bi naj gospodarske organizacije uporabile večino lastnih razpoložljivih sredstev skladov za obvezno udeležbo, da se na ta način doseže *čimvečji priliv sredstev iz splošnega* investicijskega sklada in s tem čimvečji investicijski učinek. Te smernice ne upoštevajo vse gospodarske organizacije, ampak trošijo lastna razpoložljiva sredstva za objekte in nabave, za katere je mogoče najeti investicijske kredite. Ti pojavi so predvsem v gradbeništvu, industriji in kmetijstvu, kjer je bilo prav tako ugotovljeno v največ nenamenske uporabe skladov in prekoračenja odobrenih investicijskih vsot.

Sistem nagrajevanja in politične predpriprave

• Akcija za prehod na sistem nagrajevanja po individualnem in kolektivnem učinku se odraža zelo različno v posameznih gospodarskih organizacijah. V večini primerov ima obeležje širokega in močnega gibanja za uveljavitev takega načina nagrajevanja, ki bi dejansko pomenil nekaj novega, izvirnega in ki bi vnesel v kolektive novi duh in nova pojmovanja o vlogi delavca kot nosilca proizvodnje in gospodarske samoupravnosti in ki bi uspešno stimuliral hitrejši porast produktivnosti dela in boljše gospodarjenje s sredstvi. Medtem je analiza prav tako odkrila podjetja, ki še nagrajevanja po učinku niso uvedla ali pa se uvaja zelo togo, premalo organizirano in ob premajhni odgovornosti vodilnega kadra. To se dogaja posebno tam, kjer niso bile izvršene potrebne politične predpriprave in analiza in kjer kolektiv ni bil dovolj seznanjen s prednostmi nagrajevanja po učinku.

Izobraževanje kadrov na delovnih mestih

• V obravnavi o gibanju gospodarstva in o poslovanju gospodarskih organizacij je bilo pravtako ugotovljeno, da akcija za izobraževanje strokovnih kadrov na delovnem mestu ni dovolj učinkovita. Izobraževanje delavcev za potrebe določenega podjetja povezuje delovni kolektiv, zadovoljuje posamezne delavce v delovnem procesu, jim omogoča ugodnejši zaslužek in jih navezuje na podjetje. Zato morajo gospodarske organizacije same postati glavni in odgovorni nosilec izobraževalnega dela za potrebe delovnih mest.

Notranje rezerve in organi upravljanja

• Organi delavskega samoupravljanja v podjetjih niso dovolj analizirali stanja in gibanja obratnih sredstev, stanja zalog in stanja dolžnikov, zato prihajajo poedina podjetja v težak položaj, iz katerega iščejo izhod v neupravičeni zahtevi po dodatnem kreditu za obratna sredstva namesto da odpravijo lastne pomanjkljivosti in izkoristijo notranje rezerve.

• Navedene ugotovitve lahko postanejo v nadalnjem razvoju gospodarstva resnejša ovira za izpolnitev občinskega družbenega plana za 1960. leto, če je ne bomo pravočasno odpravili. Zaradi tega je zbor proizvajalcev na svoji seji sprejel več obveznih priporočil, ki jih bo poslal gospodarskim organizacijam, nekatera vprašanja pa bo zbor obravnaval neposredno z odgovornimi organi podjetja.

P. A.

Za 15-letnico osvoboditve in za dan mladosti

22. MAJA – PROSLAVA 15-LETNICE OSVOBODITVE V PTUJU

bo v Ptuju:

● **V soboto, 21. maja 1960, ob 20. uri v Mestnem gledališču telovadna akademija TVD »Partizan«.**

● **V nedeljo, 22. maja, dopoldne med pol deveto in deveto uro zbiranje vseh oddelkov za parado mladosti na Pristanu** (pri Mladiki). **Odhod povorke z zbirališča ob 9.30.**

● Vodja parade: Ladislav Šarc, predsednik »Partizana« Ptuj.

● Smer parade: Mladika—Zrinjsko-Frankopanska ulica—železniški prelaz—Mariborska cesta—Krempljeva ulica—Trg mladinskih delovnih brigad. Mimohod pred tribuno predstavnikov na Trgu mladinskih delovnih brigad.
Kremp.jeva ulica—Trg mladinskih delovnih brigad. Mimohod pred tribuno predstavnikov na Trgu mladinskih delovnih brigad.

● **Povorka se po mimohodu razvrsti po Titovem trgu, kjer bo velika manifestacija za 15-letnico osvoboditve z govori in kulturnim sporedom.**

● **V povorki bodo sodelovali: oddelki »Partizana«, ŠD Drave, aerokluba, Ljudske tehnike, gasilci, JLA, članstvo kolektivov in množičnih organizacij ter učenci in dijaki ptujskih in okoliških šol. Najlepše okrašena vozila bodo nagrajena.**

● Reditelje naprošamo, naj se strogo pridržujejo dobljenih navodil, udeležence parade in manifestacije pa prosimo, naj se držijo navodil reditelje v.

● **Kolektivi in društva ter organizacije naj pridejo na povorko s sindikalnimi prapori in z zastavami, s parolami in transparenti.**

● V paradi mladosti naj se sliši narodna in partizanska pesem, pa tudi med čakanjem na manifestacijo na Titovem trgu ter ob razhodu po manifestaciji.

● **Ptuj naj bo ta dan v znamenju praznika mladosti in veselja ob 15-letnici osvoboditve ter vseh uspehov socialistične graditve v naši domovini, zlasti pa bratstva in enotnosti naših narodov v svobodni socialistični ljudski republiki Jugoslaviji.**

● Tudi z okrasitvijo oken in z razobešenjem zastav izrazimo, da praznujemo 15-letnico osvoboditve.

Iz pisarne občinskega odbora SZDL Ptuj

Štafeta mladosti iz Ptuja

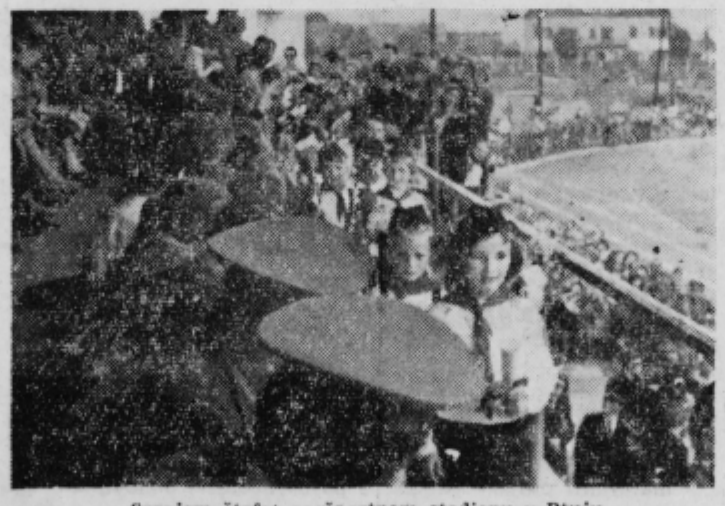

Sprejem štafet na športnem stadionu v Ptuju

V torek, 17. maja 1960, je bilo na stadionu »Drave« Ptuj ogromno mladine in odraslih zaradi sprejema lokalnih in republiške štafete ter zaradi športnih prireditev, ki so bile za ta dan napovedane na stadionu.

☆ Mladina in odrasli so napolnili stadion, prostor pred njim in daleč okrog ob ograji igrišča. Bil je lep, skoraj prevroč majniški dan, da so obrazi otrok kljub lahkemu oblačilu kar žareli. Raznobarvne obleke, še bolj pa barve trobojnic, rdeče zastave in neštetih malih zastavic, ki so jih vihteli otroci, je oživljal prostor, po katerem se je slišalo tolmačenje po zvočniku glede razporeditve ljudi po prostoru in glede sprejema lokalnih in republiške štafete.

★ Najprej so se na stadionu zvrstile lokalne štafete 33 šol v občini, 10 po številu. Na tribuno pred predstavnike in pred zvočnik so prišli sami mladi nosilci štafete, od pionirjev do krepkih pripadnikov JLA in so množici prečitali štafetna pisma predsedniku Titu z željami, da bi bil zdrav in da bi še mnoga leta predsedoval mladi socialistični Jugoslaviji. Republiška štafeta je prispela iz ormoške smeri v spremstvu motornih vozil z zastavo na čelu in s pripadniki društev in organizacij, ki so tekli v Štafeti. Na tribuni je nosilce štafete sprejel in pozdravil podpredsednik Občinskega ljudskega odbora Ptuj Franc Primc ter je po krajšem nagovoru v imenu občanov občine Ptuj izročil republiško štafetno palico štafeti, ki je tekla v smeri Hajdine in Ptuja..

★ Na sprejem štafet je prišla tudi godba na pihala, ki je pod vodstvom tov. Štrucla zaigrala več narodnih in partizanskih.

☆ Pred prispetjem štafet so bile na stadionu športne igre. Najprej so se na atletski stezi pokazali mladi atleti ptujskih osemletk, srednjih, trgovskih in vajenskih šol ter pripadniki JLA. Po odposlani republiški štafeti je začela nogometna tekma med JLA in gimnazijo. Študentje so bili poraženi z rezultatom 3:1.

☆ Na rokometnem stadionu so se ta dan vrstile rokometne tekme med posameznimi šolami ter med ženskimi ekipami posameznih šol ter na koncu v finalnem srečanju med prvo ekipo Drave in moštvom JLA. Tekma je bila zelo zanimiva in šele v zadnjih minutah so igralci Drave zasluženo premagali zelo dobro ekipo JLA z rezultatom 15:11. Najboljše je igral pripadnik JLA Mijatovič.

Brodarska štafeta iz Maribora, Ptuja in Ormoža

★ V sredo, 18. maja 1960, ob 9. uri dopoldne je prispela po zelo visoki Dravi iz Maribora brodarska štafeta BD Sidro, Galeb, Elkovina in Drava iz Maribora, ki je štela nad 32 čolnov s 54 člani, od tega 13 ženskami.

★ Na obali Drave pri Vinarskem muzeju pri parku jih je sprejel sekretar Obč. komiteja ZKS Janko Vogrinec, jim izročil štafetno palico s pozdravi za predsednika republike Tita, ptujskim brodarjem, ki so se pridružili mariborskim brodarjem, pa je želel srečno pot do Varaždina.

☆ V parku ob obrežju Drave se je zbralo ogromno mladine in odraslih, mnogo pa je bilo ljudi na novem cestnem mostu čez Dravo, ki so z višine gledali sprejem brodarjev pri Vinarskem muzeju.

☆ Za brodarje iz Maribora in Ptuja je bila v restavraciji »Slon« skromna pogostitev. Ta čas pa mladina vztrajala na svojih mestih in čakala na čas nadaljevanj poti brodarske štafete po visoki Dravi proti Borlu, Ormožu in Varaždinu. Ob zvokih godbe na pihala iz Ptuja je čoln za čolnom odrinil od ptujskega levega obrežja in zaplaval dalje proti železniškemu mostu.

★ Mladina se je počasi razšla, tokrat že drugič zbrana zaradi štafete in se vrnila nazaj v šole, odrasli pa so odšli dalje po svojih opravkih.

☆ Letošnji sprejem štafete ob Dravi pa tudi dan prej na stadionu je bil posebno svečan in v prijetnem vzdušju, kar kaže, da je zlasti mladina praznovanje Tedna mladosti sprejela kot svoj tradicionalen praznik in se tudi rada udeležuje vseh prireditev v tem času.

Pevski festival v Celju

Okrajni svet Svobod v Celju priredi mladinski pevski festival, na katerem bodo nastopali najboljši mladinski zbori iz vseh okrajev Slovenije ,iz vseh bratskih republik, zbori narodnih manjšin ter mladinski zbori iz Trsta in Koroške. Tako bo festival mogočna manifestacija mladinske kulture namenjena rojstnemu dnevu maršala Tita, ki bo mogočno odjeknila po vsej državi, saj je ta prireditev prva te vrste v državi.

ZADNJE VESTI

Francoski funkcionarji izjavljajo, da so Fraicijo stale priprave na konferenco »na vrhu« kakih 600 milijonov starih frankov ali 434.000 funtšterlingov. Samo za obnovo palače Chaillot, kjer je bil »tiskovni štab«, so dali kakih 200 milijonov frankov.

„DELTA“

tovarna perila in konfekcije - Ptuj

Sporočamo spoštovani javnosti našega poslovnega območja,

da bomo odprli

S PONEDELJKOM, 23. MAJA 1960, V PTUJU V KREMPLJEVI ULICI 4 (zraven Ljudske knjižnice) TRGOVSKI LOKAL ZA PRODAJO IZDELKOV NAŠE TOVARNE,

ki bo odprt v običajnem obratovalnem času.
S tem dnem ne bo več obratovala naša trgovina na malo v Ptuju, Srbski trg 7, zaradi razširitve skladiščnih prostorov.

S perilom in konfekcijo znamke »DELTA« boste zelo zadovoljni, zato kupujte v naši novi trgovini!

Skrbi stanovanjske skupnosti v Ptuju

Stanovanjska skupnost mesta Ptuja, ki je bila ustanovljena lani septembra, se je letos z vso resnostjo lotila svojih nalog s področja komunalne in socialne politike v občini, skrbi za napredek mesta ter skrbi za nenehni dvig življenjskega standarda prebivalcev.

Potrebe skupnosti in probleme z njenega območja je najbolj nazorno pokazala analiza podatkov, zbranih z anketo v sodelovanju s SZDL in s pomočjo terenskih sodelavcev. Med prebivalstvo je bilo razdeljenih 2300 anketnih listov z vprašanji, ki bi jih naj reševala skupnost. Z anketo je bilo zajetih nad 82 odst. vseh prebivalcev oziroma družin, ki prebivajo na teritoriju skupnosti. Od 2300 anketiranih listov je bilo vrnjenih 40 odstotkov anket. Tega razmeroma slabega odziva je največ kriva nepoučenost prebivalstva o namenu in pomenu ankete. Na izpolnjenih anketnih listih je izraženo mnenje najmanj 1300 zaposlenih oseb, in to največ delavcev in nameščencev, vajencev in samostojnih poklicev.

● **Prebivalci so z anketnimi odgovori potrdili, da porabi 900 družin mesečno okrog 3200 kg govedine, 2200 kg svinine in skoraj 1500 kg teletine, nad 30.000 jajc, 3200 kg masti, 1700 kg olja, 33.000 litrov mleka, 16 ton moke (vštevši kruh), letno pa 150 ton raznega sadja, skoraj 250 ton krompirja, skoraj 20 ton fižola, 2150 ton premoga in nad 3300 kub. metrov drv.**

● Z anketnimi odgovori so prebivalci tudi izrazili več želja. Ptuj bi moral imeti prodajalno mlečnih izdelkov, v kateri bi se dalo dobiti v vsem trgovskem času mleko, skuto, smetano in drugo. Tako trgovino bi potrebovali tudi na Vičavi. Ptuj potrebuje »nonstop« trgovino, drogerijo in začeti bi morali z dostavo mleka na dom.

● **Med nedostatke pri prodaji kruha, ki jih bo treba odpraviti, spada prodaja nezavitega kruha in prijemanje denacja in kruha z isto roko. Prodaja živil na trgu bo morala biti zaščitena pred prahom in muhami, zlasti smetana in druga občutljivejša živila. Prebivalci se sprašujejo, zakaj so na ptujskem živilskem trgu tudi v času največje sezone cene tako visoke in celo višje kot v velikih mestih?**

● V zvezi s skrbjo za predšolske in šoloobvezne otroke je anketa pokazala, da želi največ staršev varstvo otrok v starosti od 1 do 3 let v dopoldanskem času, nekaj staršev celo dnevno varstvo otrok, nekaj anketirancev pa želi, da bi imeli otroci celodnevno prehrano v ustanovi. Mnogo več je staršev, ki želijo poldnevno varstvo otrok od 3 do 7 let starosti ter celodnevno hrano v ustanovi. Precej staršev želi tudi dopoldnevno varstvo otrok od 7 do 15 let, pa tudi prehrano v zavodu. To je eno izmed najbolj perečih in na anketi največkrat podčrtanih vprašanj, ki jih bo morala skupnost najprej rešiti.

● **Z anketo je tudi potrjena nujnost ustanovitve menze ali več menz. Kosila bi vzela več kot polovica anketiranih družin, večerje le kaka desetina in enoločnice le ena dvajsetina vseh prebivalcev. Z ustanovitvijo kuhinj družbene prehrane si obetajo družine okusnejšo in večkrat se menjajočo kalorično hrano, ki ne bo tako ostra, kot je v nekaterih gostiščih, ki dosežejo nekaj iztržka s pijačami. Mnogo manj interesentov, kot je za družbeno prehrano, je za pranje in čiščenje. Strojno pranje je za mnoge žene neznan postopek, zato bo tega vedno več, čim boljše izkušnje bodo imele s tem pranjem žene, ki se bodo zanj najprej odločile. Razmeroma veliko družin želi pomoč v gospodinjstvu, nekaj družin pa želi čistilko za občasno čiščenje stanovanja.**

● Na območju Stanovanjske skupnosti v Ptuju primanjkujejo ljudje, ki bi opravljali usluge v gospodinjstvih, to je čiščenje stanovanja, popravila raznih gospodinjskih naprav in strojev ter slično.

● **Z anketo je dobila stanovanjska skupnost v glavnem podatke, ki so potrebni za izdelnitev perspektivnega načrta dela in za razvrstitev nalog po nujnosti. V zvezi z ugotovitvami ankete in z željami prebivalstva Ptuja bo stanovanjska skupnost Ptuja s pomočjo SZDL, občinskimi organi in z društvom prijateljev mladine pa tudi s pomočjo vsega prebivalstva lahko zadovoljivo rešila prvenstveno tiste probleme, ki bodo najbolj vplivali na izboljšanje življenja, skrbi za otroke, za njihovo prehrano, za opravljanje servisnih uslug, za zdravstveno in vzgojno delo med otroci, mladino in pri družinah itd.**

● V zvezi z vsem prednjim je občinski odbor SZDL na nedavni razširjeni seji sprejel vrsto priporočil, ki bodo čimprej uresničena.

Ptuj

V nedeljo, 22. maja 1960, bodo volitve v zadružne svete na območjih združenih kmetijskih zadrug Trnovska vas, Juršinci, Ptuj, Videm, Lovrenc, Majšperk in Podlehnik.

Za volitve je med članstvom zadrug vedno več zanimanja, kar so že pokazali predvolilni sestanki. Za zadružne svete povsod kandidirajo predvsem tiste člane zadrug, ki so doumeli pomen zadružnega dela med ljudstvom na podeželju, ki skrbijo za napredek zadrug ter za teoretično in strokovno izpopolnjevanje zadružnikov.

Po vseh zadrugah se iz leta v leto bolj čuti skrb in zanimanje članstva za čimboljše gospodarjenje, za aglino delo zadružnega sveta, za razširitev pogodbenega sodelovanja in za izpopolnitev strojnega parka ter za vse ostale naloge in akcije zadrug.

gospodarske VESTI

Pomembni sklepi Občinskega lj. odbora Ormož

Občinski zbor in zbor proizvajalcev občine Ormož sta na ločenih sejah dne 17. maja t. l. sprejela vrsto važnih sklepov in odlokov. *Med drugim sta sprejela odlok o določitvi stopenj občinske dokladе, ki se odmeri zasebnim kmetijskim proizvajalcem in zaseb. lastnikom zemljišč, odlok o določitvi občinske dokladе samostojnim poklicem in lastnikom premoženja za leto 1960.*

V odloku za zasebne kmetijske proizvajalce *so določena tri območja in za vsako posebna lestvica občinske dokladе. V prvem območju so kraji oziroma katastrske občine: Bratonečice, Bresnica, Koračice, Ključarovci, Lahonci Lešnica, Mala vas, Pršetinci, Rakovci, Rucmanci, Runeč, Savci, Senik, Stanovno, Sterjanci, Šardinje, Tomaž, Trnovci, Vičanci in Žvab. V drugi okoliš so uvrščene katastrske občine: Mali Brebrovnik, Veliki Brebrovnik, Cerovec, Gomila, Hermanci, Ivanjkovci, Jastrebci, Kajžar, Kog, Lača ves, Libanja, Litmerk, Mihalovci, Miklavž, Pavlovski vrh, Senežci, Sodinci, Vodranci, Veličane, Vinski vrh, Vitan, Vuzmetinci, Zasavci in Žerovinci.*

Tretji okoliš pa tvorijo: Cvetkovci, Dobrava, Frankovci, Grabe, Hardek, Hum, Loperšice, Obrež, Ormož, Osluševci, Pavlovci, Podgorci, Pušenci, Središče, Šalovci, Trgovišče in Velika nedelja.

Zbora sta sprejela tudi odlok o občinskih taksah, nato pa sta razpravljala o predlogu, *da se prodajo enostanovanjske hiše splošnega ljudskega premoženja.* Sklenjeno je bilo, *da se te hiše prodajo interesentom iz vrst vojnih sirot, invalidov iz narodnoosvobodilne vojne ter tistim družinam, ki v njih stanujejo.* Interesenti bodo hiše odplačevali 20 let.

Ker je bila doslej dimnikarska služba na področju občine dokaj neurejena, *sta zbora s sprejetjem posebnega odloka to vprašanje vskladila s potrebami in možnostmi, ki obstajajo na občinskem območju.* Odlok bo objavljen na krajevno običajen način.

Zbora sta prevzela nekaj poroštev za posojila, ki jih najemajo gospodarske organizacije za hitrejši razvoj gospodarstva. Naslednji sklep je veljal reorganizaciji v gostinstvu. *Več manjših gostinskih obratov je s tem sklepom združenih v podjetje, ki bo lahko bolje stremelo za napredkom v gostinstvu,* kakor doslej mala slabotna podjetja. Na teh sejah so bila potrjena pravila zavodov. Gospodinjski center in Delavska univerza občine Ormož, osnovan investicijski sklad za gradnjo novega zdravstvenega doma, ker je dosedanji z uvedbo zdravstvenega zavarovanja kmetov postal tesen. V sklad bo vplačanih vsako leto 100.000 din. Rešenih je bilo še več prošenj posameznikov za stavbene parcele.

Za večjo varnost v prometu

Letos poskušajo vse komisije za varstvo prometa pri vseh oblastvenih forumih poostriti disciplino vseh koristnikov cest, kar je glede na rastočo gostoto prometa na vseh naših cestah nujno potrebno in važno, da bi očuvali dragocena življenja državljanov in preprečili škodo, ki gre često v težke milijone.

Kako bi obvarovali dragocena življenja državljanov? Na to vprašanje ni težko odgovoriti. Vsak koristnik ceste, ki pozna vsaj osnovne prometne predpise ter se po njih ravna, bo s tem že mnogo doprinesel k večji varnosti v prometu in k preprečevanju prometnih nesreč. Navadno ni nesreče, da ne bi utrpel kdo telesne poškodbe ali našel celo smrti na cesti.

Da bi se vsi seznanili z osnovnimi prometnimi predpisi in disciplino na cestah, je bilo letos razdeljenega med koristnike cest mnogo propagandnega materiala v obliki letakov, lepakov in brošur, ki poučujejo, kako naj se obnašamo na cesti, da ne bomo ogrožali varnosti prometa. Ta material mnogo stane, zato ga, ko ga prečitamo, ne vržemo v stranišče ali v zaboj za kurjavo, temveč ga spravimo in ob priložnosti ponovno preštudirajmo.

Kot že rečeno, poskušajo letos komisije za varnost v prometu poostriti disciplino v prometu. V ta namen prirejajo akcije, kot je akcija za kolesarje v času od 1. aprila do 31. julija, akcija za mopediste in motoriste v času od 1. julija do 30. avgusta, akcija za pešce od 1. sept. do 31. okt. in na koncu še teden prometa, ki bo zajel vse tri gori navedene skupine in še voznike avtomobilov.

Komisija za varstvo prometa pri ObLO Ptuj je med drugim planirala:

1. spomladansko tekmovanje šoloobveznih otrok v spoznavanju prometnih predpisov. V tem tekmovanju bodo najboljši nagrajeni z lepimi nagradami: s knjigami, nalivnimi peresi in svičniki. Enako tekmovanje bo jeseni;

2. šolski prometni krožki bodo prirejali razstave spisov in risb o prometni preventivi. Tudi ta najboljša dela bodo nagrajena;

3. skupno z AMD Ptuj bo nabavila 10 miličniških uniform za pionirje in mladince;

3. v vsaki šoli na območju občine je določen prometni referent, ki je zadolžen za delo v prometnih krožkih;

5. koristnik ceste, ki krši prometne predpise, bo klican na dvourni seminar o prometni disciplini. Kršitelja prometnih predpisov, ki bo klican na to predavanje, pa se vabilu ne bo odzval, bo kaznoval sodnik za prekrške. Vsekakor bo bolje vabilu se odzvati in pridobiti na znanju, kakor pa plačati kazen ali pa sedeti nekaj dni v zaporu;

6. prirejeni bodo razni tečaji in predavanja v podjetjih, ki bodo imenovala svoje prometne referente.

Vsi bi se morali zavedati, da so ceste v organizmu države to, kar je v človeškem telesu žilje. Kakšno bi bilo življenje v državi brez dobrih cest in prometnih znakov?

Zgodi se, da brezvestnež v objestnosti poškoduje prometni znak in ga zavrže, ne zaveda pa se, kakšna nesreča se zaradi tega lahko pripeti. Voznik motornega vozila razvije hitrost in če svarilni znak ni na svojem mestu, je lahko nesreča tu.

Dolžnost vseh je, čuvati prometne znake in sploh vse cestne objekte ter se gibati v prometu po prometnih predpisih. Tako bo mnogo manj nesreč in škode.

V letu 1959 je bilo na področju občine Ptuj 99 prometnih nesreč, pri teh pa 9 smrtnih primerov, 28 težjih telesnih poškodb in 37 lažje telesno poškodovanih. Približna materialna škoda je znašala okrog 7 milijonov din. Razen v šestih primerih, ko je prišlo do nesreče zaradi nenadne okvare med vožnjo, so vse ostale nesreče nastale zaradi kršitev prometnih predpisov. Ali ni to zelo drago plačano svarilo vsem, ki se ne seznanijo s prometnimi predpisi ali pa jih ne spoštujejo?

K. Vela

— — —

HE Hajdoše

● V Orešju pri Ptuju so na gradbišču HE Hajdoše v teku začetna dela za zgraditev skoraj 2 km dolgega in do 90 metrov širokega koritastega kanala za odvajanje vode izpod turbin v staro strugo Drave.

● S premestitvijo 2 bagerjev in 3 buldozerjev s hajdoške strani po tamkaj končanih pripravljalnih delih in po izkopu začasnega odtočnega kanala na desno obrežje Drave, se je začelo spreminjati lice pokrajine na vičavski strani, kjer bo stala elektrarna, in niže od nje.

● Kopanje struge za odtočni kanal je mehanizirano. Bagerja in buldozerji kopajo in rujejo vsak dan na delovišču. Čaka jih še ogromno delo, saj bodo za ta izkop premaknili nad milijon kub. m materiala. Pred dnevi so zadeli v globini 2,5 m na trd predmet, za katerega se prvotno ni vedelo, ali je skala, ploskev konglomerata ali kaj sličnega. Z bagerjem je končno uspelo izvleči iz globine vode veliko hrastovo drevo, ki je tam ležalo več sto let in čakalo na končno usodo. Bilo je čisto črno kot oglje, ko ga je bager položil na obrežje. Sedaj je postalo sivo. Plasti lesa je mogoče luščiti s prstom. Na samem deblu se vidijo grče posekanih vej. Samih vej sedaj ni, ker so se polomile pri izvlačenju debla na površje. V notranjosti je les še prave hrastove barve. Eno deblo so zopet zagrebli, drugo pa je na ogled in je tudi deležno posebne pozornosti vseh, ki prihajajo dnevno popoldne na gradbišče in si ogledujejo delo marljivih strojnikov in tam čisto spremenjeno okolico. V zajezeni vodi kažejo znake življenja ribe, ko buldozer ne riva v vodo izkopanega materiala.

Posebne težave so pri kopanju struge, ko naletijo z bagerjem na plasti konglomerata in prinašajo na površje tega cele kvadre. Tako bo na prvem odseku ugotovljen sestav tega terena in po njem se bodo potem ravnala poznejša dela. Če bo tako kot doslej, jim ne bo treba izčrpati vode in nameščati črpalnih naprav, kar pa bi bilo vsekakor potrebno, če bi bilo potrebno teren razstreljevati.

Z nastopom toplejšega vremena se je dvignil vodostaj Drave, ker se v njenem gornjem toku talita sneg in led. Dela na izkopavanju struge za kanal bodo lahko nemoteno opravljena kljub spremenjenemu vodnemu stanju Drave.

V. J.

Podnožje ptujskega gradu se urejuje

Turistično in olepševalno društvo Ptuj se je skupno v Občinskim ljudskim odborom Ptuj zavzemalo za odstranitev hlevske zgradbe pod mestnim grajskim hribom v Ptuju, ki kazi podnožje grajskega hriba s severne strani, in to skupno zavzemanje je končno doseglo uspeh.

Občinski ljudski odbor Ptuj je odredil prejšnji mesec komisijo, ki je zgradbo ocenila in predlagala, da je treba porušiti to zgradbo, ki je sicer masivno zgrajena iz mešanega gradbenega materiala, z opečnimi temelji, z opečnim ali z betonskim tlakom, ali z ilovnatim nabajem, lesenim ostrešjem in opečno kritino. Zgradba je zelo stara, v glavnem že dotrajana in v razpadajočem stanju. Obnova te zgradbe glede na ekonomske pa tudi gradbenotehnične razloge ne pride v poštev. Imenovana komisija je tudi predlagala, da je najboljše zgradbo prodati na licitaciji ter se dogovoriti z najugodnejšim ponudnikom, da zgradbo takoj poruši ob lastnih stroških in da stavbišče popolnoma očisti.

Obvestilo

Licitacija za odkup te zgradbe in za njeno rušenje bo v nedeljo, 22. maja 1960, ob 8. uri na licu mesta.

HUMOR

MALI FILOZOF

Učitelj: »Če najdemo doma na tleh materino denarnico, jo lepo pustimo tam in ne vzamemo iz nje ničesar. Štefek, zakaj?«

»Ker nikoli ne vemo, če nima mama denarja preštetega.«

PAMETEN OTROK

— Ko boš odrasla, Metka, se boš poročila, kajne?

— O, ne, tetka. Mama je rekla, da se danes toliko zakonov razdre že po enem letu — kaj naj pa potem počnem sama s šestimi ali sedmimi nepreskrbljenimi otroki?

OBVESTILO

ŽIVINOREJSKI VETERINARSKI ZAVOD V PTUJU obvešča živinorejce, da bo plemenski sejem svet olisaste (simentalske) pasme dne

30. junija 1960

ob 8. uri v Ptuju na sejmišču,
ob 14. uri v Cirkovcih pri tehtnici.

Kupci bodo kupovali rodovniške in nerodovniške breje in nebreje telice in krave do šest let starosti, ki ustrezajo pasemskemu tipu.

Rejci, ki želijo prodati svoje živali, morajo prijaviti udeležbo na sejmu najpozneje do 26. maja 1960 svoji kmetijski zadrugi.

Prijavljene živali bodo ocenjene na zbirnem dogonu, ki bo

dne 27. maja 1960

ob 7.30 pri KZ Hajdina,
ob 9.30 pri KZ Slovenja vas,
ob 12.00 pri KZ Cirkovci (pri tehtnici),
ob 15.00 pri Lovrencu na Drav. polju (pri zadr. domu),

dne 28. maja 1960

ob 7.30 pri KZ Turnišče,
ob 9.30 pri KZ Videm
ob 12.00 pri KZ Moškanjci (na sejmišču),
ob 14.00 pri Živinorejskem veterinarskem zavodu Ptuj.

Opozarjamo rejce da živali, ki ne bodo ocenjene na predpregledu, ne bodo pripuščene na sejem.

Na predpregledu morajo rejci komisiji predložiti vse razpoložljive dokumente o poreklu in osemenitvi oziroma pripustu.

Za vse živali, ki bodo sposobne za sejem, je treba prinesti na sejem živinske potne liste.

Na sejem bodo pripuščene le živali, ki so iz dvorcev, prostih tuberkuloze in bangove bolezni.

Rejci, prijavite sposobno živino za sejem, cene bodo izpodbudne!

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD PTUJ

Mnogo sreče na univerzi!

V ponedeljek, 16. maja 1960, dopoldne so ponovili maturanti ptujske gimnazije po osvoboditvi obnovljen maturantski obred s pohodom po mestu v črni obleki, z rdečimi nageljčki v gumbnicah, dečki s cilindrom, z napevanjem tradicionalnega poslovilnega besedila iz življenja v gimnaziji ter z nošenjem manjše rakve, polne starih šolskih rekvizitov, ki jih nazadnje z rakvijo vred odnese neznanokam Drava. Prva izmed deklet nosi v pohodu na blazinici ključ 4. razreda.

Slika (foto Boštjan Pirc) prikazuje maturantski ceremonijal na gimnazijskem dvorišču, kjer izročijo maturanti po predhodni duhovni preizkušnji svojih naslednikov-tretješolcev ključ 4. razreda skupno z blazino v varstvo.

Objava

Avto-moto društvo v Ptuju bo pričelo v sredo, 25. maja 1960, ob 18. uri s tečajem za mopediste. Prijave zanj se sprejemajo dnevno od 18. do 19. ure in na sam dan pričetka tečaja.

TMD PTUJ

OCENJEVALNE TERENSKE MOTODIRKE V ČAST »TEDNA MLADOSTI«

Avtomoto društvo Ptuj pripravlja tradicionalno ocenjevalno vožnjo vseh kategorij motornih vozil od mopeda do osebnega avtomobila na progi Ptuj, Borl, Ormož, Ptuj in terensko vožnjo v Ptuju. Ta prireditev bo 29. 5. 1960 dopoldne v Ptuju. ☆ Vabljeni so vsi mopedisti, motoristi in avtomobilisti, da se te prireditve udeležijo. Predvidene so lepe nagrade za prva mesta.

Iz naših mest, trgov in vasi

Cirkulane

● Modelarski krožek v Cirkulanah ima vse možnosti udejstvovanja v tehnični delavnici pod vodstvom učitelja tehnič. pouka Franja Majcenoviča in pridobivanja osnovnih izkušenj pri tehničnem pouku, ki ga uvajajo vse šole. Franjo Majcenovič je lepo uredil delavnico ter navezal na njo učence, ki v njej radi delajo. Od jutra do večera je v delavnici. Pod njegovim vodstvom izdelujejo učenci razna učila, ki bodo razstavljena poleg ostalih izdelkov ob zaključku šolskega leta. Tako si šola pridobiva cenena učila.

● Pionirji modelarji prihajajo v delavnico pred ali po pouku. Ob pomoči Franja Majcenoviča so izdelali že lepo število modelov. Izmed njih se je razvilo celo nekaj domačih konstrukcijev. V nedeljo, 15. maja 1960, so pri gradu Borlu preizkušali svoje letalske modele. Poskusi so uspeli. Pionirji so se veseli vračali domov. Njihov trud je bil bogato poplačan s priznanji gledalcev in sovrstnikov. Njihovih uspehov pa je vesel tudi Franjo Majcenovič, ki ima še mnogo zamisli in pobud za nadaljnje tehnično delo pionirjev iz Cirkulan.

● Že več let vodi šolsko kuhinjo učiteljica Nežika Vrčec, ki poučuje v šoli dopoldne in popoldne.

● Kuhinja se je razvila iz mlečne kuhinje. Kuharica Lizika Petrovič in Nežika Vrčec pa skrbita, da so enolončnice kalorične in okusno pripravljene. Za otroke iz Haloz je ta prehrana v šoli več kot dobrodošla. Ljudska oblast je razumela potrebe mlečne kuhinje v Cirkulanah in ji je priskočila na pomoč. Iz lastnih virov so Cirkulane uredile kuhinjo in pripravile lepo jedilnico. Oblast je poklonila mlečni kuhinji opremo za jedilnico. Otroci se udobno vsedejo in použijejo topli obrok. Zlasti v deževnem vremenu in v mrzlih jesenskih, zimskih in spomladnih dneh jim je ta topla hrana zelo dobrodošla.

● Zaščitna sestra Angela Bosilj ni držala križem rok. Več tednov je vestno in marljivo poučevala in predavala na tečaju Rdečega križa šolski mladini in odraslim o prvi pomoči. Po njeni zaslugi in prizadevnosti učenk je tečaj uspel. Tečajniki so imeli zaključek in so priredili prijeten zabavni večer v prostorih šole.

Š. V.

DESTERNIK

V nedeljo, 1. maja t. l. se je zbralo pred Prosvetno dvorano v Desterniku mnogo ljudi. Prišli so kljub slabemu vremenu. Pred igro je imel tovariš Ogrinc slavnostni govor. Igro in njega so ljudje pozdravili s ploskanjem. Na koncu so ljudje vsi omotični in razigrani zaključili igro zopet s ploskanjem. Imeli smo lep uspeh, saj je bila dvorana polna ljudi.

Mnogo ljudi pa še te igre ni videlo in zato so jo ponovili naslednjo nedeljo, to je 15. t. m..

KUHAR IVAN

Rogoznica

V sredo, 11. aprila t. l., je bila na Rogoznici prva konferenca mladine iz vasi Rogoznice, Žabjeka, Kicarja, Nove vasi, Podvinc in Sp. Velovleka v zvezi s pripravami na ustanovno konferenco aktiva ljudske mladine Rogoznice. Mladina se je udeležila v zelo lepem številu ter z največjim zanimanjem sledila predavanju o programu, statutu in nalogah ljudske mladine Jugoslavije.

Po končanem predavanju in razpravi je mladina razpravljala o kandidatih za svoje vodstvo in sprejela kandidatno listo. Mladina je z veseljem sprejela sklep, da bo ustanovna konferenca aktiva LMS Rogoznica v sredo, 25. maja 1960, ob 19. uri v Zadružnem domu v Rogoznici, ob Titovem rojstnem dnevu, ter bo to najlepši pozdrav tovarišu Titu za njegov 68. rojstni dan.

Ob tej priložnosti bo nad 40 mladincev in mladink sprejetih v članstvo ljudske mladine Jugoslavije, gotovo jim bo ta trenutek ostal v najlepšem spominu, tem bolj, ker ga bodo doživeli na Titov rojstni dan.

Mladina bo izvolila sekretariat ter sprejela svoj program dela. Med prvimi nalogami, ki si jih je mladina že postavila, je ustanovitev strelske družine, nadalje mladina želi zanimiva predavanja z raznih področij, ki jim bodo čim koristneje služila pri delu in v življenju.

FB

TERENSKA SLUŽBA ZDRAVNIKOV

Splošni zdravniki

Dežurstvo splošnih zdravnikov se vrši od 14. do 7. ure po sledečem razporedu:

20. V. dr. Slobodan Žakula,
21. V. dr. Ladislav Pirc,
22. V. dr. Ladislav Pirc
23. V. dr. Slobodan Žakula,
24. V. dr. Milan Carli,
25. V. dr. Franc Rakuš,
26. V. dr. Ladislav Pirc.

Pomožna ambulanta Juršinci

Pomožna ambulanta v Juršincih posluje vsako sredo in vsako soboto od 14. ure dalje.

Pomožna ambulanta Podlehnik

Pomožna ambulanta Podlehnik posluje vsak ponedeljek, sredo in petek od 14. ure dalje.

Dežurstvo otroških zdravnikov

Dežurstvo otroških zdravnikov traja od 14. do 19. ure po sledečem razporedu:

20. V. dr. Ljuban Cenčič,
21. V. dr. Aleksander Poznik,
22. V. dr. Aleksander Poznik,
23. V. dr. Ljuba Neudauer,
24. V. dr. Ljuban Cenčič,
25. V. dr. Aleksander Poznik.

Informacije in hišni obiski

Vse informacije in naročila za hišne obiske sprejema dežurni center Zdravstvenega doma Ptuj, številka telefona 70 in 80.

Hišne obiske naročajte v dopoldanskih urah, pozneje naročeni hišni obiski bodo izvršeni samo v nujnih primerih.

Otroške posvetovalnice

Otroške posvetovalnice:

20. maja 1960 v Ptuju od 14. ure dalje; 24. maja v Polenšaku od 13.30 dalje; 26. maja v Vitomarcih, Trnovski vasi in Markovcih od 13.30 dalje.

Protituberkulozni dispanzer

Protituberkulozni dispanzer Zdravstvenega doma Ptuj posluje do nadaljnjega vsak dan od 7. do 13. ure razen torka. Rentgenski pregledi pljuč, bolnih na tuberkulozi in zdravljenih se vršijo v torek od 13. do 18. ure, v soboto od 7. do 13. ure. V sredo od 7. do 13. ure so rentgenski pregledi pljuč za vse ostale.

Uprava ZD Ptuj

Radio Ljubljana in Maribor

Dnevni spored za nedeljo, dne 22. maja 1960.

6.00—7.00 Veder nedeljski pozdrav — vmes ob 6.05—6.10 Poročila, vremenska napoved in dnevni koledar. 7.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 7.15 Reklame. 7.30 Radijski koledar in prireditve dneva. 7.35 Popevke za jutranjo uro. 8.00 Mladinska radijska igra — Rosanda Sajko: Palček — Piščalček. 8.57 Z glasbo v novi teden. 10.00 Se spomnite, tovariši . . Mile Paulin: Letalci na poti v Afriko. 10.30 Rado Simoniti: Kolednica mladinskih brigad. (Izvajata zbor in orkester Slovenske filharmonije, dirigira avtor). 10.44 Pihalni orkester LM p. v. Rudolfa Stariča. 11.00 Godala za razvedrilo. 11.30 Nedeljska reportaža. 12.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 13.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in objava dnevnega sporeda. 13.15 Obvestila in zabavna glasba. 13.30 Za našo vas. 13.45 Koncert pri vas doma. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 15.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in obvestila. 15.15 Reklame. 15.30 E. Grieg: Koncert za klavir in orkester v a-molu. (Orkester Philharmonia dirigira Alceo Galliera, solist Dinu Lipati). 16.00 Humoreska tega tedna — Jerome K. Jerome: Očarljiva žena. 16.20 Klavir v ritmu. 16.35 Vesele in poskočne melodije. 17.00 Šestdeset minut športa in glasbe. 18.00 Radijska igra — Darinka Kovačič: Brankin dnevnik. Režija: Rosanda Sajko. 19.00 Obvestila, reklame in zabavna glasba. 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila. 20.05 Izberite melodijo tedna! (Zabavnoglasbena oddaja z nagrado). 21.00 Koncert slavnih pevcev — sopranistka Kirsten Flagstad in baritonist Lawrence Tibbet. 22.00 Napoved časa, poročila, vremenska napoved in pregled sporeda za naslednji dan. 22.15 Vabimo vas na ples. 23.00 Poročila in pregled tiska. 23.10 Iz del Arthurja Honeggerja in Igorja Stravinskega. A. Honegger: Odlomki iz Pripovedke o igrah sveta (Komorni orkester RTV Ljubljana, dirigira Robert Scholtum). I. Stravinski: Posvečenje pomladi. (Orkester Newyorške filharmonije dirigira Leonard Bernstein). 24.00 Zadnja poročila in zaključek oddaje.

NOVI KRVODAJALCI

Dne 12. maja so se številno odzvali krvodajalci iz Desternika in okolice. Vsem dajalcem se iskreno zahvaljujemo zlasti pa organizatorju tov. Francu Simoniču.

Krvodajalci so: Trglavčnik Kristina, Merinič Marija, Gojkošek Anica, Polanec Juljana, Breznik Jožefa, Petrovič Anica, Herič Marija, Gale Mirko, Bezjak, Katarina, Toplak Roza, Kolarič Apolonija, Čuš Anton, Cvetko Cecilija, Flajšman Ana, Potočnik Janez, Rojko Majda, Trglavčnik Brigita, Tašner Terezija, Čeh Franc, Kolarič Rudolf, Šestan Ivan, Arnuos Alojzija, Leopold Kristina, Kocmut Magdalena, Kolednik Terezija, Potočnik Ivana, Kramberger Terezija, Markež Ana, Firbas Liza, Satler Marija, Hedl Ivana, Zelenik Elizabeta, Bombek Marija, Korošec Roza, Vedrač Marija, Roškar Franjo, Bela Terezija, Potočnik Marija, Horvat Slava, Pavlinek Marija, Mohorič Ivana, Firbas Anton, Kurbus Štefka, Kurbus Marija, Kurbus Anton, Mešjašič Alojzija, Klinc Katica, Zorec Rudolf, Lešnik Franc, Vindiš Lizika, Zelenik Janez, Mesarec Franc. Prav posebej pa se zahvaljujemo še krvodajalcem, ki so se na naše vabilo odzvali: Kociper Rudolf, Pajenk Helena, Pal Lidija, Dobnik Anton.

Rdeči križ Ptuj
Postaja za transfuzijo krvi Ptuj

Lunine spremembe in vremenska napoved

ZA ČAS OKROG 17. MAJA 1960

Zadnja četrt dne 17. maja 1960 ob 20.45. 18. maja še možnost jutranje slane, nato topleje, lepo vreme.

A. C.

Vabimo poverenike Prešernove družbe,

ki še niso poslali zaključnega poročila o številu članov in naročnikov na doplačilne knjige ter barvne reprodukcije umetniških slik, da to takoj store. Od tega je odvisna določitev naklade in pravočasen izid zbirk. Z zaključnim poročilom pošljite tudi nerazdeljene srečke, ker bo *žrebanje nepreklicno 3. junija ob 16. uri* v prostorih uprave v Ljubljani. Kdor do žrebanja srečk ne bo vrnil, bomo smatrali, da je pridobil toliko članov, kolikor je prejel srečk.

Zbiranje naročnikov na *vse naše izdaje* ali pa samo na knjižno zbirko žepnih romanov »Ljudska knjiga« in revijo Obzornik pa traja seveda dalje. Novi naročniki lahko še dobe vse letošnje številke revije Obzornik in romane Ljudske knjige.

Tajništvo

Kino

Mestni kino Ptuj

predvaja od 20. do 22. maja ameriški barvni film **»Vitezi okrogle mize«**; od 24. do 26. maja francoski barvni film **»Vrnil se bom v Kanado«.**

Kino Muretinci

predvaja 22. maja jugoslovanski film **»Veliki in mali«.**

Kino Svoboda Kidričevo

predvaja 21. in 22. maja ameriški barvni film **»Želja po življenju«**; 25. in 26. maja ameriški film **»Maščevalci«.**

Kino Majšperk

predvaja 21. in 22. maja angleški barvni film **»Sejem zelja«.**

Nesreča ne počiva

V zadnjem času so se zdravili ali se še zdravijo v ptujski bolnišnici naslednji ponesrečenci: Marjeta Cestnik, Prepolje 103 — padla je in si poškodovala levo nogo; Stanko Kmetec, Strmec 47 — pri padcu si je poškodoval levo nogo; Jože Lesar, Podlože 79 — pri delu si je poškodoval levo roko; Jože Gavez, Goričak 11 — pri padcu s kolesa si je poškodoval desno nogo; Jože Sok, Tibolci 75 — avto ga je podrl in mu poškodoval prsni koš; Mirko Krnjak, Središče 175 — na žagi si je poškodoval desno roko; Jože Bombek, Dornava 75 — padel je z droga in si poškodoval desno nogo; Lizbet Vidovič, Paradiž 5 — padla je in si poškodovala levo nogo; Lojze Cerovecki, Krapina, Gajev trg 7 — avto ga je podrl in mu poškodoval trebuh; Franc Kmetec, Pobrežje 159 — padel je s kolesa in si poškodoval glavo; Franc Pavko, Gerečja vas 71 — nekdo ga je z nožem zabodel v desno roko; Franc Špindler, Starošinci 1 — padel je s kolesa in si poškodoval desno nogo; Favst Frešer, Vukovec 28 — padel je s kolesa in si poškodoval glavo; Vincencija Ravšl, Koračice 44 — padla je s kolesa in si poškodovala desno nogo; Rudolf Zaplatič, Polje 69 — nekdo ga je udaril s kolom po glavi; Janez Trbuc, Kicar 79 — padel je s kolesa in si poškodoval levo nogo; Ivan Rakuša, Cvetkovci 19 — nekdo ga je udaril s kolom po glavi; Vinko Peteršič Dornava 103 — pri pretepu je dobil poškodbe po glavi; Franc Horvat, Dornava 71 — pri pretepu je bil poškodovan na glavi; Mirko Horvat, Dornava 71 — nekdo ga je udaril s stolom po glavi; Peter Bezjak, Zabovci 23 — v pretepu ga je nekdo udaril po glavi.

Igličar Rudolf, Miklavž — padel je z motorja in si poškodoval desno nogo; Bedrač Slavko, Repišče 3 — konj ga je udaril po glavi; Pisanec Matija, Polenci 21 — pri padcu si je poškodoval desno nogo; Preac Julijana, Mihovci 17 — na žici si je poškodovala levo roko; Gasenburger Anton, Slovenja vas 62 — žaga mu je odrezala prst na levi roki; Tovornik Alojz, Ptuj, Nova c. 5 pri padcu si je poškodoval levo nogo; Pevec Avgust, Budina 40 — padel je z motorja in si poškodoval levo nogo; Rajh Helena, Hajndl 1 — padla je in si poškodovala levo roko; Jančič Andrej, Starigrad 74 — poškodoval si je rebra; Trop Vekoslav, Lahonci 34 — poškodoval si je desno roko; Vuzem Franc, Hrastovec 128 — s sekiro si je poškodoval desno nogo; Panič Veronika, Miklavž 49 — padla je s podstrešja in si poškodovala obe roki; Emeršič Jožefa, Grajenščak 95 — padla je in si poškodovala desno roko; Borak Ana, Lovrenčan 48 — poškodovana roka; Belošević Marko, Podbregovica 6 — nekdo mu je porinil nož v hrbet; Pesek Silvan, Slovenja vas 19 — konj mu je poškodoval glavo; Klemenčič Milica, Podgorci 4 — poparila si je levo roko.

SINDIKATI

SINDIKALNI koledar

Včeraj, v četrtek, 19. V. 1960, se je v Ptuju v sejni dvorani na magistratu sestal na prvo redno zasedanje novoizvoljeni plenum Občinskega sindikalnega sveta Ptuj z nalogo, da sprejme program dela Občinskega sindikalnega sveta Ptuj za leto 1960/61, izvoli iz svojih vrst predsedstvo in imenuje nove komisije.

Takoj po zasedanju plenuma se je sestalo predsedstvo na svojo prvo redno sejo, da izvoli sekretariat, predsednika in tajnika Občinskega sindikalnega sveta in sprejme ustrezne sklepe za svoje bodoče delo.

Program Občinskega sindikalnega sveta in izid volitev bomo objavili v prihodnji številki »Ptujskega tednika«.

—

V četrtek, petek in soboto, 19., 20. in 21. maja 1960, so volitve v novi delavski svet Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« v Kidričevem. Dosedanji delavski svet je izdelal temeljito poročilo o svojem dvoletnem delu, s katerim je bil že seznanjen delovni kolektiv. Poročilo delavskega sveta Tovarne Kidričevo je eno izmed najboljših, kar so jih doslej izdelali in podali delavski sveti med svojimi delovnimi kolektivi na območju naše občine pred volitvami v nove delavske svete.

—

V ponedeljek, 23. maja 1960, bo delovni kolektiv Obrtnih delavnic »Dravinja« v Lovrencu na Dravskem polju izvolil iz svojih vrst nov delavski svet.

—

V sredo, 25. maja 1960, bodo volitve novega delavskega sveta delovnega kolektiva Trgovskega podjetja »Slovenske gorice« Ptuj.

—

V petek, 27. maja 1960, bo delovni kolektiv Tovarne perila in konfekcije »Delta« Ptuj izvolil nov delavski svet.

—

V soboto, 28. maja 1960, bodo volitve novih delavskih svetov v naslednjih delovnih kolektivih: v Gradbenem podjetju »Drava« Ptuj, v remontnem podjetju »Remont« Ptuj, v podjetju Alkoholna industrija »Petovia« Ptuj, v Mlekarni Ptuj, v Kmetijsko proizvajalni poslovni zvezi Ptuj, v Trgovskem podjetju »Panonija« Ptuj, v Trgovskem podjetju »Izbira« Ptuj, v Trgovskem podjetju »Merkur« Ptuj, v izvoznem podjetju »Perutnina« Ptuj, v Splošnem mizarstvu-žagi Ptuj, v podjetju Pekarna-mlini »Vinko Reš« Ptuj in v Pletarni Ptuj.

—

V nedeljo, 29. maja 1960, bosta izvolila nova delavska sveta delovna kolektiva Trgovskega lesnega podjetja »Les« Ptuj in Trgovskega podjetja »Javor« Ptuj.

—

V ponedeljek, 30. maja 1960, bo delovni kolektiv Kmetijskega gospodarstva »Haloze« Ptuj izvolil svoj delavski svet.

—

V torek, 31. maja 1960, bodo člani delovnega kolektiva Krojaškega podjetja »Moda« Ptuj izvolili iz svojih vrst najboljše člane v novi delavski svet podjetja.

—

Volitve novih delavskih svetov v ostalih kolektivih bomo objavili še v naslednji številki »Ptujskega tednika«.

—

Volitve novih delavskih svetov so že opravili v naslednjih delovnih kolektivih: v Tekstilni tovarni in barvarni Ptuj, v Opekarni Žabjek, v Tovarni strojil Majšperk, v Tovarni volnenih izdelkov Majšperk, v Ptujski tiskarni, v Kmetijski strojni postaji, v Tovarni avtoopreme Ptuj in v Gozdarsko poslovni zvezi Ptuj.

—

Občinski sindikalni svet Ptuj posebej obvešča člane sindikata, da ima na razpolago večje število prostih mest za letovanje v Počitniškem domu »Metalne« Maribor v Poreču v mesecu juniju in večje število prostih mest v Počitniškem domu Sindikalne podružnice Tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo v Crikvenici v mesecih: maju, juniju, juliju, avgustu in septembru po zelo ugodnih cenah. Člani sindikata, ki želijo preživeti svoj letni oddih v zgoraj omenjenih počitniških domovih, naj se takoj prijavijo pri predsedniku svoje sindikalne podružnice. Vse podružnice so prejele podrobnejša navodila. Cene izredno ugodne.

—

V sindikalni politični šoli Ptuj so zadnja predavanja. Slušatelji se pripravljajo s posebnimi nalogami na zaključne izpite. V programu so ekskurzije v Celje, Velenje, Šoštanj, Kidričevo in v Varaždin. V vseh omenjenih krajih si bodo slušatelji ogledali najpomembnejše tovarne in v razgovoru izmenjali vrsto vprašanj s področja dela sindikalnih podružnic in organov upravljanja. Sindikalno politično šolo Ptuj redno obiskuje 49 slušateljev. Zaključek šole bo ob deseti obletnici delavskega samoupravljanja.

Iz Programa ObSS Ptuj

Vabilo

Sindikalna podružnica KG »Haloze« in kulturnoprosvetno društvo Zavrč vas vabita k

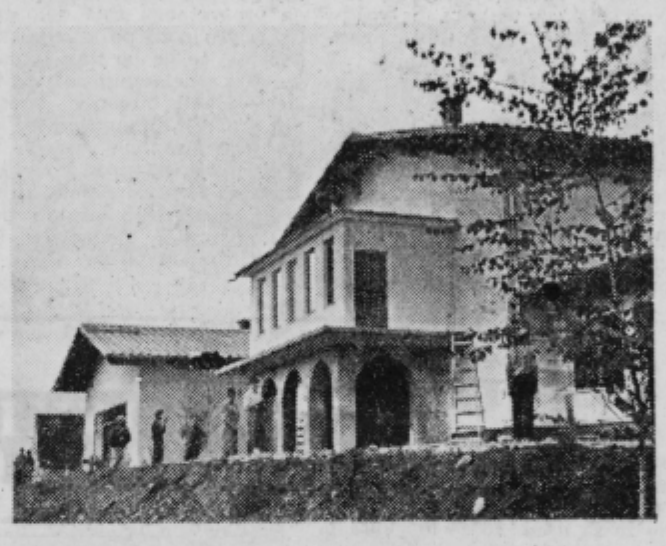

OTVORITVI KULTURNEGA DOMA V ZAVRČU,

ki bo v nedeljo, dne 5. junija 1960, s sledečim sporedom:

Ob 14. uri odkritje spominske plošče padlim borcem.

Ob 15. uri otvoritev kulturnega doma s pestrim kulturnim sporedom.

Ob otvoritvi bosta govorila zvezni ljudski poslanec dr. JOŽE POTRČ in predsednik režijskega odbora NETKO BABIČ.

Kulturni spored bodo izvajali: kulturnoprosvetno društvo Zavrč, pionirji in mladinci šole Zavrč, kulturnoprosvetno društvo Gorišnica, ptujska mestna godba ter Marulek in Matjašek.

Po končanem sporedu bo LJUDSKO RAJANJE.

Otvoritev je bila prvotno napovedana za 15. maj 1960 in je iz tehničnih razlogov preložena na 5. junij 1960 ob istem času.

Rojstva, poroke in smrti

na matičnem področju Ptuj

ROJSTVA

ROJSTVA: dečke so rodile: Marija Hrga, Moškanjci 80; Viktorija Arbeiter, Brezovec 84 Marjana; Marija Pintarič, Ptuj, Mlinska ulica 1 — Joška; Ana Sagadin, Starošinci 38 — Stanislava; Roza Notersberg, Hrastovec 132 — Ivana;

deklice so rodile: Bronislava Bogša, Mihalovci 9 — Nado; Angela Tominc, Podlože 98 — Vitoslavo; Marija Ožinger, Gajevci 29 — Dragico; Marija Duh, Ljubstava 43 — Marico; Ema Markež, Mestni vrh 102.

POROKE

POROKE: Franc Hodžar, Budina 20 — Marija Lukačič, Budina 20; Anton Tominšek, Žabjek 7, Trbovlje — Marija Rijavec, Breg pri Majšperku.

SMRTI

SMRTI: Katarina Mihin, Vintarovci 71, roj. 1886 umrla 1. V 1960; Friderika Vogrinec, Pavlovski vrh 50, roj. 1928, umrla 6. V 1960.

Cirkovci

Na predvečer 1. maja se je v Cirkovcah zbralo mlado in staro Da bi praznik dela počastili na svečan način, je osnovna organizacija SZDL skupno z ostalimi organizacijami pripravila lep spored. Počastili so grob talcev in nanj položili venec. Upravitelj šole tovariš Knafeljc Lojze je v svojem govoru prikajal hrabrost padlih, ki so se borili za svobodno in socialistično Jugoslavijo, kar danes tudi imamo. Šolski mladinski zbor je zapel dve pesmi. Po komemoraciji je krenilo 200 ljudi z gasilci iz Šikol in Mihovc na čelu z baklami in lampijončki v prosvetno dvorano, kjer se je pričela proslava 1. maja.

TRŽNE CENE

na ptujskem živilskem trgu v sredo, 11. maja 1960

Povrtnina: krompir 16—20, čebula stara 40—50; čebula nova 80, česen stari 300, česen novi 100, rdeča pesa 30, korenček 40—50, peteršilj 60, luščeni fižol 50—60, kislo zelje 50, radič 100—140, por 50, hren 100, zelena 50, čebuljček 250, špinača 100—140, solata v glavah 120—160, solata berivka 140, redkvica 10 din za šopek.

Sadike: solata 50 para za komad, zelje 2 din, ohrovt 2, koleraba 2, rdeče ezlje 2, paprika 5, cvetača 3—5, paradižnik 3—5.

Sadje in sadeži: jabolka 60—80, orehi 240, domači kiš 30.

Žitarice in mlevski izdelki: ajdova kaša 100, pšenica 30, koruza 30, proso 40, koruzni zdrob 50, ajdova moka 60, koruzna moka 40, prosena kaša 80.

Mleko in mlečni izdelki: mleko 30—35, smetana 160, sir 30—40, surovo maslo 500.

Perutnina, divjačina in jajca: kokoši 400—600, piščanci 600—800, domači zajci 150—400, jajca 12—13 din.

KULTURA in PROSVETA

Nastop mladinskih pevskih zborov v Podlehniku

V Podlehniku je bila v nedeljo, 15. maja t. l., revija mladinskih pevskih zborov. Nastopilo je pet šolskih pevskih zborov in sicer iz Vidma, Leskovca, Podlehnika, Rodnega vrha in Žetal. Gostovala je in se vključila s svojim programom tudi žetalska šolska folklorna skupina. Mladino, zborovodje, učiteljstvo, ki je spremljalo učence, ter posiušalce, med katerimi so bili tudi zastopniki občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev Ptuja, je pozdravila tov. šolska upraviteljica Marija Maučič.

Na programu je bilo 21 eno- do triglasnih mladinskih pesmi. Videmski zbor pod vodstvom Milene Moravec je zapel dve, leskovški pod vodstvom Mimice Stajnko štiri, podlehniški pod vodstvom Rozike Cafuta štiri, žetalski pod vodstvom Avguština Bedenika pet in pevski zbor z Rodnega vrha pod vodstvom Maksa Beloglavca šest pesmi.

Vsak zbor je zapel pesmi, ki so primerne razvojni stopnji pevske družine. Nekateri zbori že dalje časa vztrajno vadijo, drugi so se šele formirali in se borijo z začetnimi težavami.

Ne bom se spuščal v podrobno analizo nastopajočih zborov. Na splošno velja pač že znana trditev, da imajo vsi haloški zbori dobre pevce, kar je pač značilno za te kraje in da je bil dosežen sorazmerno lep uspeh. Od lanskega leta sem je bilo opaziti napredek. Šolska folklorna skupina v slovenski narodni noši je izvajala nekaj plesov, Mladi izvajalci so pokazali mnogo smisla za to vrsto umetnosti in so bili, kakor vsi zbori, nagrajeni s priznanjem občinstva.

Ob koncu, po nastopu združenih zborov, ki so zapeli Pregljev »Majski raj«, se je prirediteljem in nastopajočim zahvalil za vloženi trud ter čestital k uspehu v imenu občinskega sveta Svobod in prosvetnih društev tov. tajnik Karel Koren. Po prireditvi so bili vsi otroci pogoščeni. Tričlanska ocenjevalna komisija, Hasl, Luževič, Petek, je imela kratek razgovor z zborovodji. V diskusiji je sodeloval tudi tov. Karel Šepec, šolski inšpektor. Soglasno smo ugotovili, da je zborno petje v mnogočem odvisno od kvalitete razrednega pevskega pouka oziroma od sistematične razredne pevske vzgoje. Važna sta dobra organizacija ter vztrajno delo s pevskim zborom. Prav toliko al: še več je odvisen uspeh od podpore šolskega vodstva, največ pa seveda od sposobnosti in prizadevnosti zborovodij samih. V prihodnje bo treba izboru pevcev (preizkušnja glasov) in sestavi zborov posvetiti več pažnje. S pripravami na prihodnjo revijo bo treba začeti takoj v začetku šolskega leta. Že vnaprej bo treba določiti program in takoj začeti z rednimi pevskimi vajami. Zborovodje morajo zares premagovati neverjetne težave. S skupnimi napori, pametnim sodelovanjem vseh članov učiteljskih zborov se dajo te težave laže premagovati. Cilj vsakoletnih pevskih revij in nastopov je ta, da vzgojimo naraščaj, ki naj bi bil v prihodnje jedro ljudskega prosvetnega dela določenega kraja. To nam pa seveda ne bo uspelo, če ne bo tudi intenzivnejšega sodelovanja šolskih vodstev, šolskih odborov, prosvetnih društev, organizacij ter ostalih usmerjevalcev našega prosvetnega in kulturnega življenja. Žal smo to širše sodelovanje na reviji mladinskih pevskih zborov v Podlehniku pogrešali, kajti obisk bi bil tedaj pač večji.

Hasl

Češnja

Sredi mojih dragih lilij
raste v vrtu bela češnja,
veter nagajivo v njeno krošnjo sili,
res prišla je zopet vesna.

Mamica mi žuga,
naj kuštrava
ne osujem ta pomladni sneg,
in počakam,
da kot deklice bledične
češnje v lica zarde,
v mamici in v meni
drobno željo prebude.

Škorce bom čakala,
gledala čebele in zorenje;
polne bodo nežne veje:
Vseh ne bom obrala.

25. maj

Kakor vsako leto se tudi letos s toplimi občutki spominjamo obletnice rojstva našega predsednika, maršala Tita. Oseminšestdeset let je že za njim. To so leta dela in bojev za lepše življenje delovnih ljudi. Vsi ga bomo slovesno praznovali, ker imamo Tita srčno radi. Spoštujejo in radi ga imajo tudi drugi narodi. Od vseh strani mu že pošiljajo voščila. Kajti Tito nas uči, da si morajo vsi narodi vladati sami, da morajo biti vsi svobodni, da naj žive tako, kakor sami hočejo. Uči nas, naj imajo vsi ljudje enake pravice tako belopoltni kakor tudi črnci v Afriki in Aziji. Tito pravi, da lahko vsi narodi živijo med seboj v prijateljstvu, čeprav živijo in si gospodarijo vsak na svoj način.

Tito je obiskal tudi mnogo dežel v Afriki in Aziji. To so zanimive dežele, kjer še ponekod žive divje živali, levi, tigri, sloni in kjer so še mnogo tisoč let stari templji in spomeniki. Tam se je Tito pogovarjal z voditelji dežel.

Jugoslavija si želi prijateljstva z vsemi deželami. Srečno bomo živeli tedaj, če bomo za vedno odpravili vojne in če si bomo med seboj pomagali. In Tito se zelo trudi, da bi bilo tako.

Ko se danes bežno spominjamo vsega tega, lahko mirne duše zapišemo, da so to tudi sadovi Titovega dela.

Ob obletnici njegovega rojstva mu vsi pionirji in pionirke z vodstvom šole Markovci iz srca želimo, da bi nas še dolgo vodil pri naših nadaljnjih naporih za lepši jutrišnji dan.

Naj živi FLRJ in nji na čelu tovariš Tito!

Sprejmite lepe pozdrave od učenca VIII. razreda osnovne šole Markovci

FRANCA FERČIČA.

PTUJSKI TEDNIK za otroke

Tudi mi ne spimo

Na naši šoli imamo več krožkov, ki dobro napredujejo. Najbolj aktiven je dramski krožek, ki ima vsak drugi dan vaje. Vanj je vključenih 30 pionirjev, seveda pa vsi ne morejo istočasno nastopati. V letošnjem šolskem letu smo se že naučili dve igri pravljične vsebine.

»Palčke« smo igrali na Novo leto. V igri je bil prikazan otrok, ki se je izgubil in prišel k palčkom. Želja palčkov je bila, da bi deklica postala njihova kraljica, a otrok je samo jokal in klical mater. Norček je uvidel, da bi deklica umrla brez matere, zato ji je pripeljal mater in odšli sta domov. Palčki so mislili, da je otrok umrl, zato so jokali za lutko, katero jim je Norček nastavil na mesto, kjer je bil prej otrok.

Za dan žena smo se naučili igro »Pogumni Tonček«. Igra je vzgojna, ker prikazuje na eni strani dobro socialno vzgojo v revni družini, na drugi strani pa se kaznujejo zlobni otroci, ki so se prej norčevali iz reveža. Tonček jim kljub temu, da so ga prej pretepali, pomaga iz ječe, kamor jih je zaprl Povodni in Zeleni mož.

Ljudje nas pridejo radi gledat, kar je za nas največje veselje. Velike težave pa imamo z odrom.

Ves denar, ki ga zaslužimo, smo pripravljeni dati zanj, a to je še premalo. Prosili smo že za pomoč vaške organizacije, od katerih je največ prispevala SZDL. Tako bomo s skupnimi močmi vendar uspeli in uredili to, kar vsi želimo.

Naše delo v ostalih krožkih je povezano z velikimi težavami, saj so tu večinoma kmečki otroci, zelo oddaljeni od šole in zaradi prevelikega dela doma ne utegnejo prihajati h krožkom v poletnem času. Vsi krožki pa so aktivni pozimi.

Poudariti še moramo to, da nam pri krožkih dosti pomagajo tov. učitelji — voditelji krožkov.

Srdinšek Ivan
Učenec VIII. razreda
Ptujska gora

Greda cvetic

Imela je Majdica gredo cvetic,
ki jih je dnevno gojila.
Rahljala je zemljo, čistila plevel,
vsaki je vode prilila.
Hvaležne so deklici rožice b'le,
krasno so cvetele, duhtale,
gladila jih je z nežno roko,
utrgala pa ni nobene.
V deželo se vrnil je mraz,
smrt, slana na vrt je stopila,
na gredi cvetoče rožice vse
je z bridko koso pokosila.
Briše zdaj Majdica solzne oči,
nad mrtve cvetice se sklanja,
boža jih z mehko, nežno roko
o krasnih cvetovih le sanja.

MATJAŠEC TEREZIJA

POREDNEŽ

Tinček, poreden mlad,
vse tako bi videl rad.
Na drevó je plezal,
v ptičja gnezda drezal.

Močan je vetrič zapihljal,
Tinčeka na tla pognal.
Spodaj cmeril se grdó,
saj je padel na trdó.

Glavo ima zdaj brez oblike,
bunke so le prevelike.
Noge je imel krvave,
za hojo dolgo ne bodo prave.

Zdaj Tinček je zelo ponižen,
za ptice pa celo brezbrižen.
Za vedno sklenil je le-to,
pticam nagajal več ne bo.

FRANC FERČIČ
učenec VIII. razreda šole
Markovci

Koristni nasveti

Prazno steklenico, v kateri smo imeli olje, prav lahko pomijemo s pepelom. Natresemo ga v steklenico, zalijemo ga nekoliko z vodo in vse skupaj položimo v lonec vode, nato pa na štedilniku počasi segrevamo in nato spet ohladimo. Dobro izčistimo in nazadnje umijemo steklenico še z mlačno milnico.

Spomini na narodno osvobodilni boj

Markovčani in okupator

(Nadaljevanje po kroniki)

Nemške zastave

Kadarkoli so Nemci praznovali svoje praznike, so ljudje morali razobesiti zastave. Pri neki taki priložnosti so partizani ponoči pobrali po vasi s streh 26 zastav. Cvetko Peter pa je pobral tiste, ki so vihrale na drogovih ob občinskem uradu na športnem prostoru.

Okupator je preganjal svojce partizanov

Ko so nemški oblastniki zvedeli, da je odšel kak kmečki fant k partizanom, ko je pobegnil iz nemške vojske ali pa se je javil kot prostovoljec v NOV, so se začeli znašati nad domačini. Odvzeli so jim živilske karte in oblačilne nakaznice. Mnoge so internirali v koncentracijsko taborišče Strnišče, kakor ženo borca Petra Cvetka — Marijo in njegove hčerke Nežo, Julijo in Marijo. Odpeljali so tudi Feguševe iz Nove vasi, očeta, mater in hčerke zaradi sina Janeza, iz Prvenec družino Janeza Štrafela-Dona, Mikša Janeza, iz Borovec pa Franca Peklarja.

Maščevanje nad otroki

Okupator ni prizanesel niti otrokom, celo dojenčkom ne. Nekako sredi decembra 1944 so Nemci pobrali otroke partizanov, jih zmetali na odprt tovorni avto in odpeljali v taborišče Knittelfeld na Gornje Štajersko. O tem pripoveduje Tetka:

»Sredi decembra 1944 sem začula nekega jutra, kako butajo vojaki s puškinimi kopiti po sosedovih vratih. Kmalu zatem sem zaslišala stopinje pred našo hišo. V sobo sta vstopila dva vojaka in surovo vprašala, kje so Ciglarjevi otroci. Rekli smo jim, da so starši vzeli deco s seboj. Moj brat je odhitel nemudoma obveščat, naj ljudje, ki so imeli te otroke, deco poskrijejo. Otroke so res vsi poskrili, a to ni nič pomagalo, morali so jih dati. To so bili strašni trenutki. Sneg je naletaval, zima in mraz sta bila v deželi, uboge črvičke pa so nalagali, pravzaprav metali na odprt tovorni avto, slabo oblečene, brez odej, nekatere celo lačne.«

V taborišče so odpeljali: tri hčerke partizana Franca Peklarja iz Borovec, stare od štiri do šest let; dve vnukinji Marije Štrafela iz Borovec, stari eno leto in pol in šest let; mlajšega sina Konrada Petroviča iz Borovec, starega dve leti; tri otroke Antona Kekca iz Nove vasi, stare dve do šest let; dva sinova Vincenca Slameršaka iz Zabovec, stara eno in tri leta; sina in hčerko Andreja Forštnariča iz Bukovec ter sina in hčerko Ciglarja Martina iz Bukovec. Marija Kekec, hči partizana Antona Kekca, stara pet let, se spominja, kako prijazno so jo v taborišču spraševali, kje sta ata in mama. Uboga deklica bi skoro nasedla priliznjeni prijaznosti in povedala, da sta pri partizanih. Toda še o pravem času je zagledala dve leti starejšega bratca, ki jo je naskrivaj posvaril, ko je sebi položil prst na usta, češ naj molči. Drugi otroci pripovedujejo, da so bili lačni, umazani, ušivi in pogosto tepeni.

V taborišču sta na to deco pazili po svojih močeh neka Golobova iz Moškanjc in Kranjčičeva iz Zamošan, ki sta bili tam internirani. Otroke so iz taborišča osvobodili Rusi, ki so zavzeli Knittelfeld. Poslali so jih takoj domov s Kranjčičevo in Golobovo.

V taborišču v Strnišču

V Strnišču je bilo v lesenih barakah vse živo, vse natrpano, saj je bilo tam nad tisoč političnih jetnikov, poleg vojnih ujetnikov in svobodnih delavcev. Seveda je okupator jetnike ločil od svobodnih z gosto žično ograjo. Internirance so lahko svojci obiskovali. Kostanjčeva-Tetka omenja v svojih spominih tale dogodek, ki se nanaša na taborišče v Strnišču:

»Ko so mater in sestro Mirka Kostanjevca, ki je bil pri partizanih na Pohorju — odpeljali na Strnišče, smo jih lahko vsako nedeljo popoldne obiskali. Neke nedelje je zaprosil, da bi smel prisesti v naš voz mož z nahrbtnikom. Res je bilo še zanj prostora. Moža ni nihče poznal. Na vozu sta bili dve prevejani dekleti, ki sta ga speljali na limance, ker sta kazali drugo barvo, kakor pa je bila njuna notranjost v resnici. Mož je povedal, da je bil v Zagorski brigadi, da pa je od tam odšel in je sedaj v nemški službi. Pripovedoval je še, da je njegova žena tudi delala za partizane in da so Nemci nekega dne obkolili njihovo domačo hišo, ko so bili v hiši partizani. Nekaj partizanov so poklali, nekaj pa ujeli, hišo pa zažgali. Njemu bodo sedaj, ko je v njihovi službi, zgradili novo hišo. Opazovala sem dekleti med njegovim pripovedovanjem, ki sta spreminjali barvo, ker sta z grozo sprejeli njegovo ravnodušnost ob smrti naših borcev za svobodo in z besom njegovo vdinjanje okupatorju. S studom sem ga gledala tudi jaz. Ne vem, če bi ga ne lopnila po glavi, če bi se vozil z nami domov.«

— — —

Jutranji klic

Stanovala je v petem nadstropju velikega bloka. V pisarni so jo imenovali »stara gospodična«, na skrivaj tudi »grda gospodična«. Bila je zares vse prej kot lepa, že kar krepko onkraj mladosti, koščene in tršate postave, z moško hojo in predivastimi, sivečimi lasmi.

V stanovanju bančnega uradnika je imela svojo lastno, majhno sobo. Omara in postelja, stol, ogledalo, v kotu peč, v kateri ni nikoli kurila, umivalnik. Tukaj je preživljala tiste ure, ko ni bila v službi. Teh pa je bilo malo, zakaj večinoma je tudi popoldne hodila v urad, v katerem je opravljala službo administratorke. Nadur ji seveda nikoli niso priznali, zakaj ljudem v pisarni se je zdelo samo po sebi umljivo, da so imeli ob vsakem času na razpolago človeški stroj, ki je dobro tipkal in nosil kopico podatkov v glavi. Marsikateremu referentu ob tej in tej priliki ni bilo treba brskati po kartoteki. In tako so v »stari gospodični« vsi videli izvrstno in marljivo uradnico, spraševali so jo po številkah in imenih, nikdar nihče pa ne po njenem osebnem življenju, ne po njenih čustvih.

»Stara gospodična« je namreč bila sama na svetu, brez družine, brez prijateljev. Ali je koga kdaj ljubila? Ali je koga sovražila? Ali je kdaj opazila, da je nebo sinje in da se na sosedovem vrtu razcvetajo rože?

*

Dve nadstropji niže, točno pod oknom njene sobe, je stanovalo v isti hiši mlado dekle, zaposleno v tovarni. Punca z rumenimi, svilenimi lasmi, z bledim obrazom in nasmehom mladosti na njem. Vsako jutro je kakšnih četrt ure pred šesto prišel po cesti mimo stanovanjskega bloka mlad mož, se ustopil na tlaku in požvižgal. Najprej nizek žvižg kot priprava na dva ostra, visoka in zahtevna glasova, ki sta se vzpela v jutro, dve srebrni šibi v bledikasti somrak. Pozdrav, klic in vprašanje, na kraju pa še mehkejši, nižji ton skoraj podoben žametnemu smehu.

Zaporedje žvižgov se je vselej nekajkrat ponovilo, dokler se v tretjem nadstropju ni odprlo okno mladega dekleta in je zvonek glas zaklical: »Da, dragi, že prihajam!«

Vsako jutro kakšne četrt ure pred šesto.

Kadar se je zarana oglasil žvižg s ceste, je v petem nadstropju v svoji sobi »stara gospodična« vzdrhtela na postelji, kot da je šinila skozi nje električna struja. Klic ljubezni, klic mladosti!

Vselej se je malce vzdignila na svoji postelji, kakor da bi hotela vstati, pri tem ji je zdrknila odeja s ploskih, v čipke nočne srajce zavitih prsi, z obema rokama se je krčevito oprijela posteljnih stranic in tako obmirovala kot okamenela v prisluškovanju.

Žvižg in vnovič žvižg! Žareče igle, ki prebadajo njeno srce!

Tam spodaj pa se je odprlo okno, rumenolasa glavica se je prikazala v pravokotniku, dve goli roki si razčesavata svilene lase, ki vihrajo nad cesto. Zastave deklištva, zastave upanja, zastave sreče njemu, ki se iz globine ozira sem gor.

»Stara gospodična« je zaprla oči in pridržala dih. Krog nje valovi življenja hiše v jutranjem prebujenju. Nešteto drobnih zvokov iz stanovanj naokoli, premikov, vstajanj, besed, ki so komaj odmevi samih sebe, se združuje v nedoločen šum.

Vendar izmed vseh glasov »stara gospodična« izlušči uren topot dekliških nog po stopnicah nizdol. Treba je pohiteti, kaj kmalu bo ura šest in če si prišel po začetku šihta mimo vratarja v tovarni, je bilo narobe.

Česar uho več ne ujame, pa si dopolni domišljija prisluškujoče.

Tam spodaj so velika vežna vrata že odklenjena. Pri odpiranju zacvilijo in dekletce poleti nasproti mladeniču, ki se že nestrpno prestopa po pločniku.

»Pohititi morava, zopet sem kasna!« vzklikne dekle in se prime fanta za podpazduho in se stisne k njemu. Človek bi dejal, da so to prav vsakdanje besede, ki jih je punca izrekla. Toda lahko jih je tudi prevesti v izjemni jezik mladosti, v njem pomenijo: »Ljubim te!«

Oba mlada človeka odhitita in mladenič dekletu odvrne: »Prav zares, kar nekam dolgo si se obirala.« In s tem je hotel reči: »Tudi jaz te ljubim!«

Dve postavi, tesno drug ob drugi, izgineta v globini ulice. Še je mogoče slišati odmeve naglih korakov s pločnika, iz daljave se utrga košček smeha, za trenutek vzklikne tjavdan vržena beseda, pa že ni več sledi za odhajajočima.

Oči »stare gospodične« pa jima vendar sledijo. Skozi stene hitijo in skozi stene sten in vidijo, kako se je zdaj daleč tam dvoje rok sklenilo druga z drugo, kako se prsti ljubkujejo, ljubkujejo, v nemi govorici drhtenja in trepetajoče topline se objemajo, izpovedujejo.

Mlada človeka sta obstala pred tovarniškim vhodom. Prav tedaj se je rezko oglasila sirena, ki je oznanila začetek dela. Poslednji delavci hitijo mimo vratarja, zdaj je tudi dekle z rumenimi lasmi smuknilo mimo njega, njen fant pa gre najprej po cesti k svojemu delovnemu mestu.

Tedaj »stara gospodična« izpusti stranici svoje postelje in pade nazaj na ležišče. Za hip dvigne roki, kakor da bi segla za nečim visoko, k stropu, potem pa si dlani pritisne k licu in stok, podoben zadušnemu kriku, se ji izvije iz prsi.

Nikoli ni poznala ljubezni, pa je vendar ljubezen vsa v njej. Hrepenenje po ljubezni v njej. Ljubkovanja rodov njenih prednikov živijo v njenem telesu, sonca, ki so sijala nad ljubečimi, žitna polja, ki so valovala okoli njih in vsi njihovi šepeti in vse njihove žareče ustnice, ki so se razdajale v ljubezni, vse je položeno vanjo kot seme, ki kali, pa vzkaliti ne more, ki živi v njej kot bolečina, nezaznavna v okviru brbotajočega dne, med ogradami pisalnih strojev in kartotek, v tišini jutra pa prebujena, ostra in zahtevajoča svoj delež.

Nekaj minut si »stara gospodična« pritiska dlani ob lice. Čez čas pa ji omahneta roki na odejo. Dolgi koščeni prsti obmirujejo, na lice, ki je bilo še pred trenutkom spačeno v bolečini, se zdaj prikrade svit olajšanja in na kraju leže nanj usmev komaj zaznavnega smehljaja.

Na nočni omarici tiktaka budilka. Še dvajset, še petnajst minut sme »stara gospodična« tako počivati na miru, zakaj njena služba se začenja komaj ob sedmih in do njene pisarne je le nekaj minut hoda.

Oh, danes bo zopet dosti dela; škoda, da sinoči še ni potegnila za kakšno uro. Kaj opravkov jo čaka! Pretipkati mora mesečno poročilo svojega šefa, tudi stenograma z zadnje seje upravnega odbora še ni prepisala na čisto.

Mine deset, mine petnajst, mine dvajset minut. »Stara gospodična« plane pokoncu. Skoraj bi bila zadremala. Nikoli še ni zamudila, vseh dvaindvajset let ne, kar hodi v službo. Vstane in se umije in se počeše in obleče. In se pogleda še za slovo v ogledalo — in ko vidi uvelo, iznakaženo lice, visečo kožo, in kolobarje pod očmi, reče sama sebi: »Neumna, stara ženska, kaj se vznemirjaš, kaj se razburjaš, tako je na svetu, da ne moremo biti vsi srečni. Ne moremo biti vsi lepi in ne moremo biti vsi ljubljeni. Sprijazni se s tem, ne bodi v zasmeh sama sebi.«

Tam iz ogledala pa zre vanjo dvoje oči in v njih je velika žalost.

Tiho, tiho gredo noge po stopnicah in roka »stare gospodične« se od časa do časa dotakne ograje, kakor da si išče opore. In ustnice šepetajo: »O, neumnica, nikar se ne vznemirjaj, koliko nas je, ki smo pogaženi od življenja, ki smo ostali praznih rok, brez sreče, pa moramo živeti, pa moramo živeti tudi tako...«

»Stara gospodična« je dospela v pritličje. Že hiti skozi vežo, že je odprla visoka vrata na ulico. Zunaj je sonce in prične se je vsakdanji vrvež ljudi. »Stara gospodična« s svojim moškim korakom stopi vanj.

FRANCE FILIPIČ

— — —

Za vsakogar nekaj zanimivega

Smrt zagonetnega vohuna

Pred nekaj meseci so na majhnem pokopališču v Kastanienbaumu pri Luzernu pokopali Rudolfa Roeslerja, ki je umrl kot revež in zapuščen v svoji hišici ob Luzernskem jezeru. Ženska, ki mu je pospravljala, ga je našla nekega jutra mrtvega v postelji.

Tako je končal svoje življenje človek, ki je postal v zadnji vojni znan po vsem svetu Rudolf Roesler je namreč delal pod imenom »Lucy« med zadnjo vojno za Sovjete in njegovo delovanje je bilo za sovjetsko armado zelo važno. Na nepojasnjen način je namreč dobival iz Nemčije točna poročila o gibanju hitlerjevskih armad in izvedel je že naprej tudi za točen datum, kdaj se bodo začele posamezne velike bitke na vzhodni fronti. Švicarska tajna služba je dolgo stikala, da bi odkrila njegovo tajno informativno mrežo, vendar pa ni mogla odkriti ničesar in je Roesler odnesel to veliko tajnost s seboj v grob.

V Luzern je prišel ta človek nekega jutra 1936 in se zglasil pri lastniku založniškega podjetja »Novo življenje«. Obiskovalec je bil preprost, suhljat možiček, zarumenel v obraz. Na nosi je imel cenena očala. Povedal je, da prihaja iz Nemčije, kamor se ne mara in ne more več vrniti ter ponudil lastniku dr. Schnieperju svoje sotrudništvo. Zagotovil je, da ima dobre zveze s številnimi nemškimi pisatelji.

Založnik ga je sprejel, ker se mu je zdel tujec precej bister, čeprav je imel vtis, da skriva v sebi nekaj zagonetnega. Tujec je izjavil, da je sin nekega bavarskega uradnika, študiral je v Augsburgu, v prvi svetovni vojni je bil vojak, potem pa je sklenil, da se ne bo nikoli več vmešaval v kakšno vojno. Pozneje je bil novinar in pisatelj v Berlinu, od koder pa se je moral zateči v Švico. Predložil je tudi dokumente, ki so potrdili te njegove izjave.

Vendar pa vse te izjave in dokumenti niso povedali resnice. Zvedelo se je namreč, sicer mnogo pozneje, ko je švicarska protivohunska služba s pomočjo ameriške »Security service« dobila potrebne podatke, da to ni bil Rudolf Roesler, ampak človek, ki je prihajal iz Češkoslovaške ter bil svoj čas avstrijski oficir. Leta 1918 je bil demobiliziran, nato je bil v vojaški službi v Pragi in tudi tu demobiliziran, ko ga niso več potrebovali. Takrat se mu je ponudila tudi priložnost, da se je lahko skril pod imenom Roesler.

Že v začetku druge svetovne vojne 1939 je pod pseudonimom »Lucy« nudil dragocene informacije tajni sovjetski oddajni postaji, ki je delovala v Ženevi pod imenom »Rado« in pošiljala vsako noč na kratkih valovih zelo važne vojaške in politične podatke v Moskvo. Na ta način je Roesler sporočil Sovjetom v Moskvo okrog 10.000 političnih in vojaških tajnosti. Na vsako vprašanje je vedel odgovor. Marconigrami so prihajali in oddajali. Roesler je napovedal celo točen začetek velike nemške ofenzive spomladi leta 1942.

Proti koncu leta 1943 je švicarska policija odkrila sovjetsko oddajno postajo »Rado«, vendar pa so pustili Roeslerja na svobodi. Tako je brez posebnih neprilik pričakal konca druge svetovne vojne. Šele po njegovem potovanju v Sovjetsko zvezo, po koncu vojne, so začeli postajati v Švici pozorni nanj in so sledili njegovemu gibanju. Takrat so tudi odkrili njegovo delovanje med vojno. Odkrili so tudi, da še vedno pošilja sporočila v Moskvo o političnem in socialnem položaju na Zahodu. Tudi na tem področju se je izkazal enako vešč kot na vojaškem.

Na zahtevo Amerikancev so ga švicarske oblasti obsodile na leto dni pogojnega zapora. Roesler je takrat izjavil: »Ničesar si nimam očitati; nisem bil nikoli vohun; vsakdo lahko stori to, kar sem napravil jaz. Dovolj je odkriti trik in biti zelo pazljiv. Vedeti vse, je bila vedno moja zabava; kako se mi je to posrečilo, pa ostane moja tajna.«

In ta tajnost je šla z zagonetnim samotarjem v grob.

—

Človek s padalom

Zanimivo je, da so ljudje mnogo prej izumili padalo, kakor pa letalo ali balon. Ideja o padalu je najprej šinila slavnemu italijanskemu slikarju Leonardu da Vinciju. Leonardovo zamisel je ostvaril in izpopolnil naš rojak Faust Vrančič, ki se je rodil leta 1551 v Šibeniku. Leta 1595 je izdal v Benetkah knjigo »Novi stroji«. V knjigi je tudi 49 bakrorezov z najnovejšimi tehničnimi izumi. Eden izmed bakrorezov ima naslov »Homo volans« (Leteči človek) in prikazuje človeka, ki je skočil z visokega zvonika in visi privezan na padalo. O svojem padanju Vrančič piše: »Moj izum služi za to, da bi lahko človek skočil s kakšnega visokega stolpa ali drugega vzvišenega kraja, ne da bi se pri tem poškodoval. Padalo je sestavljeno iz 4 drogov preko katerih je razpeto platno, nanj pa so na štirih krajih pritrjene vrvi. Če je zrak miren, lahko človek z njim počasi pada in varno pristane, ker platno ne dovoli, da bi padal hitreje. Površina platna mora ustrezati teži človeka.«

Vrančič je svoj izdelek preizkusil v Benetkah; skočil je z nekega visokega zvonika, kot vedo povedati tedanji kronisti. To padalo se v bistvu ne razlikuje mnogo od sodobnih šolskih padal, s kakršnimi skačejo z višine 100 metrov. Še danes so nekatera padala štirioglata.

Vrančič je umrl leta 1617 in je pokopan v Šibeniku. V svojem času je veljal za nenavadno izobraženega in pomembnega moža. O njegovi pomembnosti priča že to, da si ga laste tako Nemci kot Madžari in Italjani, ki so, pač po svoji navadi, njegovo ime polatinili v Veranzio.

— — —

Spomin

V vojaškem muzeju v Londonu je razstavljen sedaj kos vojaškega kruha iz Druge svetovne vojne, ki ga je nekdanji narednik Viljem Nicholson prejel nekaj ur pred osvoboditvijo v nekem taborišču vojnih ujetnikov v bližini Lineburga, aprila 1945. leta. On je ta kos kruha, ki je sedaj poleg kosa britanskega kruha iz Prve svetovne vojne, doslej hranil kot spomin.

Na lovu pod vodno površino

Na morskem dnu

Ni še dolgo let od tega, ko je človek dosegel najvišji vrh na svetu Mount Everest, ki meri 8800 m. Sedaj pa se je posrečilo doseči tudi morsko dno tam, kjer domnevajo, da je morje najbolj globoko, v tako imenovanem »vdoru pri otokih Marianih«. To se je posrečilo sinu znanega švicarskega učenjaka, ki je raziskoval stratosfero, Jacqueusu Piccardu, kateri je v družbi z ameriškim poročnikom Don Walshem šel na morsko dno z nalašč zato zgrajeno podmornico »Triese«. To podmornico je ameriška mornarica odkupila od Piccardove družine.

Prvotno so s sistemom »sonar« izmerili največjo morsko globino pri otočju Mariane na okrog 10.900 m. Ta sistem sloni na izračunavanju časa, ki ga potrebuje glasovni val za povratek s podmorskega dna. Pri tej potopitvi pa sta omenjena dva raziskovalca prišla za dobrih 600 m niže, saj sta dosegla morsko dno šele pri 11.521 m. Če bi torej na tem mestu potopili najvišjo goro Everest, bi bil njen vrh skoro 3000 m pod morsko gladino.

Potapljanje je trajalo 4 ure in 8 minut ter se je izvršilo brez kakšnih neprilik. Seveda ni šlo brez nevarnosti, saj je v tako veliki morski globini znašal pritisk na ladjico po 1200 kg na vsak cm^2 površine. Posebno napeto je bilo potapljanje, ko sta dosegla potapljača 10.900 m in ni bilo tam niti duha ne sluha o predvidenem morskem dnu.

Kot pravi poročilo, ki so ga izdali po povratku obeh podmorskih raziskovalcev je trajalo ponovno dviganje na površje 3 ure in 17 minut, potem ko sta ostala s svojo ladjico na dnu okrog pol ure. Pri pristanku se je dvignil cel oblak blata tako, da sta morala nekaj minut počakati, da se je blato zopet poleglo in sta s posebnimi reflektorji skozi ladijska okenca razsvetlila bližnjo okolico.

Raziskovalca sta ugotovila, da so tudi v tako veliki globini živa bitja, ki se gibljejo, vendar pa ni bilo ne duha ne sluha o kakšnih velikih morskih pošastih za katere so včasih domnevali, da bi morale živeti v morskih globinah. Ugotovila sta tudi, da je v morskih globinah zelo mraz in da vlada tam absolutna tišina. Morsko dno je kot rečeno zelo blatno. Omenimo naj še, da sta se oba potapljača pri svoji poti navzdol in navzgor, kar je trajalo vse skukaj skoro 8 ur, hranila s čokoladnimi tabletami, da sta ohranila dovolj energije pri svoji naporni vožnji.

S tem svojim rekordom pri potapljanju v morske globine sta oba raziskovalca zbrala zanimive podatke za ameriško vojno mornarico.

Iz Moskve poročajo medtem, da so tudi sovjetski tehniki pripravili posebno potapljaško ladjo, ki je pravtako opremljena za potopitev v globino 11.000 metrov pod morsko površino.

— — —

Amerika in SZ na mor'u

SOVJETSKE PODMORNICE IN RAKETE PROTI AMERIŠKIM LETALONOSILKAM

Pred kratkim je izšel v Londonu letopis svetovne mornarice, v katerem so navedeni zanimivi podatki o odnosu vojne mornarice ZDA in Sovjetske zveze. Po podatkih tega letopisa ima Sovjetska zveza danes 32 križark, od katerih je polovica zgrajenih v zadnjih letih. Jedro sovjetske mornarice pa predstavljajo njene podmornice, katerih število cenijo v letopisu na 500. S pomočjo teh podmornic in s pomočjo svojih bombnikov in balističnih raket lahko Sovjetska zveza, po mnenju angleških strategov, v primeru vojne preseka vse ameriške dobave Evropi preko Atlantskega oceana in Evropo popolnoma izolira. Poročilo omenja še, da ima Sovjetska zveza tudi eno podmornico na atomski pogon in da gradi še druge.

Vse to je seveda le nekako opravičilo za nadaljnje gradnje ladij za ameriško vojno mornarico. Ta ima sedaj po istih virih 79 letalonosilk, 12 bojnih ladij, 51 križark, 789 torpedolovcev, 186 podmornic in 10 atomskih podmornic.

Sovjetska zveza pa ima trenutno po istih virih: 32 križark, 480 torpedolovcev, 500 podmornic in 3 atomske podmornice (deloma še v gradnji) ter nobene bojne ladje in ne letalonosilke.

V letopisu izražajo tudi dvome glede Hruščevega predloga, da razoroži 90 odst. sovjetskih križark, če bi primeren ukrep sprejel tudi v ZDA in v Angliji.

Vsekakor, kot vidimo že iz teh podatkov, gredo ogromne vsote denarja za gradnjo vojnih ladij in za oboroževalno tekmo. Če bi le del teh stotin in tisočev milijard porabili za pomoč manj razvitim narodom, bi od tega nedvomno imele mnogo večjo korist tudi velesile same in njihova industrija, ki bi tako lahko razvila nova potrošna tržišča v svetu za svojo proizvodnjo.

V Stupu je vojna

Kmetje iz Stupa v Kosmetu vedo za merinizacijo ovac, umetna gnojila in kombajne. Prihajajo v Peč na trg in vidijo, kako rastejo iz tal kot gobe po dežju večnadstropne hiše, hkrati z njimi pa nastaja moderno mesto. Pošiljajo otroke v gimnazijo in volijo odbornike. Vas Stup živi danes in ne v prejšnjem stoletju ali pred 20 leti. In vendar vojna v Stupu ne preneha. Dve šiptarski rodbini Rapaji in Demaji, nočeta odložiti orožja. Drugi drugim strežejo po življenju, zalezujejo se okrog zidov in si grozijo vsevprek. Z mrakom se spusti na zemljo tudi strah in preti iz vsakega grma in gozdička. Vas molči, šepeče, čaki...

Nuo Rapaj pravi: »Petkrat so streljali name. Sedaj pravijo, da sem jih napadel...«

Zeč Damaj trdi: »Naj svet ve, kakšna je moja robija. Hujša kot v Mitrovici. Saj ne smem iz hiše, ker nisem varen življenja...«

Za svojo rodbino trdi stari Demaj, da živi že tri leta v »obsednem« stanju, v napetosti na meji izdržljivosti. Samo njihovi otroci hodijo v šolo. V družini Rapaj je bil naugleднejši med njimi Zef, ubit pred tremi leti. Dva prijatelja Demajev sta bila zaprta zaradi poskusa uboja Nua Rapaja...

Ali oblasti ne morejo posredovati? Tako so vprašali novinarji, ki so obiskali vas. »Oblast spoštujemo...« Tako se je glasil odgovor. »Toda oblast je eno, običaji pa drugo...« In zato so turobne hiše Rapajev in Demajev. Nezaupljive, obsedene...

Podoba je, da se nekaj ne ujema — v izjavah Rapajev in Demajev. Resnica je lahko drugačna zaradi drugačnih gledišč, toda govori se samo z enim jezikom. Vaščani pravijo, da bi se obe rodbini lahko pomirili, če bi imeli toliko volje. Tu je že težko ugotoviti, kdo koga preganja, kdo se pred kom skriva, kdo je kriv in kdo ne. Vas pa čaka novih dogodkov.

Moji spomini na maj

Kaj sem vedel, kaj je prvomajski praznik, delavski prvomajski praznik. Vedel sem, kaj je božič, velika noč, binkošti. Nisem vedel, kaj je rdeče; vedel sem, kaj je modro in kaj je belo. To se pravi, kaj so liberalci in kaj klerikalci.

Doma sem s kmetov, kjer so poznali samo stranko gospoda fajmoštra in stranko mladih slovenskih kapitalistov, advokatov in druge gospode. Prva je seveda imela večino, a druga je že razpredala svojo mrežo tudi po deželi. Kadar so bile volitve, je imela ta stranka tudi v naši vasi nekaj desetin glasov. Tej stranki je pripadal tudi moj oče.

Ko sem se rodil, me gospod fajmošter ni hotel krstiti, ker moj oče ni bil tisto leto pri velikonočni spovedi. Botra in babica sta me prinesli iz cerkve domov in povedali, da fajmošter noče krstiti. Moj oče pravi: »Naj bo pa Jud!« In tako sem bil Jud osem mesecev. Potem je prišla zadeva na uho škofu, ki je ukazal župniku, da me mora takoj krstiti. Zaradi spodobnosti. In sem bil krščen za Stanislava. Ko je prišel na svet moj mlajši brat, je bil Venceslav, sestra pa Miroslava. Moj oče je bil namreč navdušen Slovan, zato smo bili tudi otroci vsi Slovani.

Vse to sicer ne spada k stvari, vendar pripovedujem zato, da se ve, iz kakega klerikalno-liberalnega ozračja sem prišel v rdečo Idrijo.

V Idriji je bila že pred dobrimi 50 leti realka, prva slovenska realka. Na njej so poučevali prav sposobni profesorji. Ravnatelj dr. Stanislav Bevk je bil znamenit botanik in je znal perfektno francoski. Med odmorom se je sprehajal s kolegom po hodniku in govoril z njim francoski. Še danes vem, kako spoštovanje smo imeli dijaki pred njim, zlasti nižješolci, ki nismo imeli pojma o francoščini, ki se je začela poučevati šele v tretjem razredu. Potem je bil na zavodu dr. Dragotin Lončar, učenjak in dobričina. Ivan Vavpotič, profesor risanja, je bil že takrat priznan slovenski slikar. Dr. Ivan Pregelj, ki je umrl letos, je začenjal v Idriji svojo pisateljsko kariero. Engelbert Gangl, organizator sokolstva, je poučeval pripravljalni razred. Potem še: Bebler, Bajželj, Tejkal, Matija Pirc...

Tudi v Idriji so se ljudje šli klerikalce in liberalce. Pravim ljudje, nekateri ljudje pač, ki so bili v manjšini. Delavstvo, to je velika večina prebivalstva, pa je bilo socialno demokratsko. Tudi idrijski župan je bil socialni demokrat. Mislim, da se je pisal Štravs. Pravili so jim rdečkarji, s čimer so se jim hoteli posmehovati, kar pa jih ni motilo. Bili so ponosni na svojo rdečo zastavo. Ko je bil prvi maj, je morje rdečih zastav zalilo Idrijo. Klerikalci so jim rekli tudi brezverci, liberalci pa internacionalni izdajalci slovenskega ljudstva. Bil sem takrat mladostnik, pa sem kmalu doumel, da vsa ta obrekovanja padajo nanje same: razni škandali in škandalčki med klerikalno družbo niso pričali, da so oni bolj verni kakor rdečkarji. Tudi obdolžitev liberalcev, češ da so tisti v rdečem taboru internacionalni izdajalci, je padala nanje nazaj: nikjer se ni toliko nemškutarilo kakor kje v gosposki liberalni družbi.

Bil sem na stanovanju pri stari idrijski rudarski družini: oče je bil rudar, stari oče ravno tako in tudi pokojni praded je že hodil v jamo kopat živosrebrno rudo.

Moj gospodar je bil seveda naročen na strankino glasilo »Naprej«. Ta »Naprej« sem tudi jaz bral. Seveda nisem vsega razumel, zlasti ne političnih člankov in polemik; rad pa sem bral dobre podlistke. Leta 1908 se je tudi v Idriji obhajala 60-letnica vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. Kot enega od boljših dijakov so me določili, da deklamiram dolgo prigodnico na čast presvetlemu cesarju. Dobro sem se je naučil in tudi povedal, zato sem dobil v dar krono, svetlo srebrno avstrijsko krono. Neki profesor me je pred celim razredom pohvalil in me nato prijateljsko baral, ali kaj berem. »Seveda berem. Jurčičevih povesti sem že več prebral.« »Kaj pa še?« »Časnik ‚Naprej' tudi berem, najrajši kake podlistke.« Zdaj pa je bilo konec prijateljskega pogovora. Profesor mi je obrnil hrbet. Ob semestru pa mi je zapisal iz svojega predmeta slabši red, ki ga nisem zaslužil.

Štiri leta sem se šolal na idrijski realki in iz teh let se najbolj spominjam prvomajskih praznikov. Čeprav je človek imel vtis, da odloča v Idriji o najvažnejših rečeh le gospoda, bodisi klerikalna ali liberalna, bi pa prvega maja rekel, da Idrija ni njihova, temveč rdeča, delavska. Saj na ta dan nisi videl na idrijskih ulicah drugih ljudi kot praznično oblečene, nasmejane delavce in rudarje; vse drugo se je nekam poskrilo. Skoraj s slednje hiše je vihrala rdeča zastava. Ljudje so se popoldan v trumah odpravljali na veselični prostor zunaj mesta, ki so mu rekli »Na zemlji«. Ne vem, od kod to ime. Reklo se je pač »Na zemlji«. To je bil slavnostno okrašen raven prostor, obdan z nežno zelenečim drevjem. Na njem je bila postavljena tribuna za govornike, oder za godce ter mize in klopi iz smrekovih desk. Na visokih drogovih so v pomladnem vetrcu plapolale rdeče zastave. Z družino svojega gospodarja, kjer sem stanoval, sem šel tudi jaz na proslavo. Ko je godba udarila prvi marš (idrijska godba na pihala je bila daleč naokrog najboljša), mi je zaigralo srce. Nisem mogel strpeti pri mizi. Pridružil sem se gruči dijakov, ki je od blizu gledala in poslušala rudarsko »plehmuziko«. Tudi moj gospodar je bil član godbe. Pihal je v veliki, dvakrat ali trikrat zaviti, bleščeči se instrument, in to s tako vnemo, da mu je pot curkoma lil z obraza.

Po prvi koračnici so nastopali govorniki. Ne vem več, kdo so bili. Prišli so tudi iz Ljubljane. Morda je bil med njimi Kristan. Anton ali Etbin.

»Sodrugi! Danes praznujemo prvi maj, naš delavski praznik...« Tako je govornik navadno začenjal. Veseličnì prostor »Na zemlji« je prisluhnil besedam delavskega voditelja. Ko so bili govori končani, je zaigrala spet »plehmuzika«.

Ljudje, rudarji, delavci, žene in tudi njih otroci so ta dan občutili kot svoj resnični praznik. Zabavali so se sproščeno in po domače. Zvečer so prižgali raznobarvne lampiončke, kar se mi je zdelo čudovito. Pozno v noč smo se vračali proti domu.

V. K.

Črnogorske operacije možgan

V Črni gori še živi spomin na silno redko »operacijo« možgan. Te operacije so še pred sto leti opravljali vaški ranocelniki in zeliščarji. Iz najbolj oddaljenih krajev so hodili bolniki k tem samoukom na operacijo »šaronjanje«. Kot pripovedujejo nekateri stoletniki, so ti »kirurgi« imeli nekakšno železno cev, ki je bila spodaj žagasto nazobčana. Cev so postavili na lobanjo, jo vrteli med dlanmi in tako na lobanji izvrtali luknjo, veliko kot dvodinarski kovanec. Skozi izvrtino so nato s kokošjim peresom »čistili kri«. Potrdilo za govorice o nevarnem kirurškem posegu so po naključju dobili pri odkopavanju starih grobov.

— — —

Aparat proti nahodu

Neki deček v Kölnu v Zahodni Nemčiji si je izmislil posebno masko, ki si jo pacient nadene na usta in nos. Iz aparata prihaja, po potrebi, vroč zrak od 38 do 52 stopinj. Po treh urah nahod mine. Aparat so že preizkusili in to z uspehom.

Poslednje parne lokomotive

Te dni so umaknili iz prometa zadnji dve parni lokomotivi na ameriških železnicah. V Durandu v Michiganu, kjer sta ti dve lokomotivi pod štev. 6322 in 1319 do zdaj obratovali, so priredili ob tej priložnosti svečanost, ki ji je prisostvovalo nekaj sto železničarjev. Prva parna lokomotiva v ZDA je bila poskusna lokomotiva iz leta 1825, prva redna lokomotiva pa je zapeljala po tirih leta 1829. Leto dni pozneje je bila dirka med njo in konjsko vprego. Konji so zmagali.

POVSOD TEŽAVE

— Mika, ali je ata že oblečen?

— Najhrž še ne, mama. Sem ga slišala, kako govori z ovratnikom pri srajci.

VEZUF IN NIAGARA

Ameriški turisti si ogledujejo žrelo Vezuva. Italijanski vodič jim s ponosom pravi:

— Menim, da v Ameriki nimate kaj takšnega!

Po daljšem razmišljanju pa mu nekdo od turistov odvrne:

— Seveda nimamo. Imamo pa slap, ki bi tale vulkan pogasil v petih minutah.

Anekdote

Madžarski pisatelj Ferenc Molnar se je nekoč v prisotnosti starega prijatelja spustil s svojo ženo v hud prepir. Oba sta se oštevala, ne da bi pri tem poslušala, kaj drug govori. Ko sta končala, je vprašal prijatelj: »Ali se vedno tako kregata, da hkrati kričita drug na drugega?« »Seveda,« je odvrnil Molnar. »Tako štediva s časom. Sedaj sva se oba olajšala in lahko nemoteno uživava mir.«

Zaslužena kazen

Mlad mož stopi v vlak in vidi, da so vsi prostori zasedeni. Edino en sedež je še prost, a tja je položil debelušast, samovoljen človek svoj kovček. Mladenič hoče dvigniti kovček na polico, toda debeluhar zagodrnja: »Pusti kovček na mestu, je od mojega prijatelja, ki bo takoj prišel.« Mladi mož stopi k oknu in čaka. Ker pa prijatelja le ni, ugane, da je debeluhar lagal, da bi imel več prostora zase. V trenutku, ko začne vlak voziti dalje, reče mladi mož: »Vaš prijatelj je zamudil vlak, škoda bi bilo, če bi izgubil še prtljago.« Pri teh besedah pograbi kovček in ga vrže skozi okno.

HUMOR

ZMOTILA SE JE

Žena: — Ti me nimaš več rad!

Mož: — Zakaj pa to misliš, dušica?

Žena: — Prej si vedno manj pojedel pri kosilu, večji del pa si puščal zame. Sedaj pa požneš prav obratno.

Mož: — To je že res, ampak razlog je povsem drugi, kot ti misliš.

Žena: — Kateri pa:

Mož: — Sedaj si se naučila bolje kuhati...

RAZOČARANJE

Peter gre na matični urad.

»Rad bi se poročil,« pravi.

»Kje imate nevesto?« ga vprašajo.

»Kako? Nevesto?« se čudi Peter. »Jaz sem pa mislil, da jo dobim tukaj pri vas...«

KULTURA

Jakob se je poročil. Zahteval je od svoje žene, da mora biti kulturna in izobražena. In žena se je trudila po najboljši volji.

»Kaj si želiš za rojstni dan?« vpraša Jakob svojo mlado ženo.

»Kakšno lepo knjigo!« je dejala žena.

»Knjigo?« se je začudil Jakob. »Saj že imaš eno!«

OGLAŠUJTE V PTUJSKI TEDNIK

PTUJSKI TEDNIK

Občinski ljudski odbor Ptuj

ODLOKI IN OBVESTILA

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
PTUJ

Po 22. členu in 25. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-888/52) ter 2. in 12. člena temeljne uredbe o finančno samostojnih zavodih (Uradni list FLRJ, štev. 51-426/53) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 9. maja 1960 na predlog Sveta za komunalne in stanovanjske zadeve ObLO Ptuj sprejel

odločbo

o ustanovitvi Zavoda za vzdrževanje občinskih cest.

1.

Ustanovi se Zavod za vzdrževanje občinskih cest kot finančno samostojni zavod (v nadaljnjem besedilu Zavod).

Zavod je pravna oseba.

Sedež zavoda je v Ptuju, Na pristanu.

2.

Zavod opravlja glede cest IV. reda zlasti tele zadeve:

1. sestavlja tehnične predloge za gradbene programe;
2. gradi nove in obnavlja obstoječe ceste;
3. zbira podatke o prometni obremenitvi cest;
4. zbira in obdeluje podatke o stanju cest in cestnih objektov;
5. daje ljudskemu odboru predloge za kategorizacijo cest IV. reda;
6. daje ljudskemu odboru predloge za gradnjo in obnovo cest;
7. opravlja naloge investitorja v zvezi z gradnjo in obnovo cest;
8. vodi kataster cest in mostov;
9. vzdržuje ceste;
10. skrbi za označevanje cest s prometnimi znaki, kilometrskimi kamni in podobno;
11. gospodari z materialnimi in finančnimi sredstvi zavoda.

3.

Zavodu se dodele v gospodarjenje osnovna sredstva: en drobilec v vrednosti 3,650.000 din in en tovorni avtomobil znamke TAM-prekucnik v vrednosti 2,779.882 dinarjev.

Zavodu se dodeli dotacija iz proračuna v višini 9,000.000 din in dotacija iz cestnega sklada za leto 1960 v višini 3,700.000 din. Namen dotacije določi s posebno odločbo za zavod pristojni organ ObLO.

4.

Zavod se finansira iz dohodkov od lastne dejavnosti in dotacije občinskega ljudskega odbora in dotacij gospodarskih ter drugih organizacij.

5.

Zavod ima tele sklede:

a) sklad za namestitev in dopolnitev osnovnih sredstev in za velika popravila;

b) sklad za nagrade delavcev in uslužbencev.

6.

Zavod se vodi po načelih družbenega upravljanja.

Zavod vodita upravni odbor in upravnik.

7.

Upravni odbor šteje skupaj sedem članov. Štiri člane upravnega odbora imenuje občinski ljudski odbor izmed strokovnjakov in državljanov, dva člana pa voli izmed delavcev in uslužbencev zavoda delovni kolektiv.

Predsednik upravnega odbora položaju član upravnega odbora.

Predsednika upravnega odbora in njegovega namestnika izbere upravni odbor izmed sebe. Upravnik zavoda ne sme biti predsednik niti namestnik predsednika upravnega odbora.

Delovna doba upravnega odbora traja dve leti, posamezni člani pa se lahko razrešijo tudi pred pretekom te dobe in namesto njih imenujejo drugi.

8.

Upravni odbor zavoda skrbi za splošen napredek in razvoj zavoda ter za to, da zavod izpolnjuje postavljene naloge.

Upravni odbor opravlja zlasti tele zadeve:

a) skrbi, da zavod redno opravlja svoje naloge, opravlja delo zavoda in spremlja uspehe cestne službe;

b) sprejme finančni načrt dohodkov in izdatkov zavoda ter zaključni račun zavoda;

c) sprejme pravila zavoda in jih predloži v potrditev organu, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda;

č) nadzoruje finančno in ekonomsko poslovanje zavoda ter uporabo družbenega premoženja;

d) opravlja druge zadeve, ki so mu dane z drugimi predpisi in pravili zavoda.

9.

Upravnika zavoda imenuje Občinski ljudski odbor Ptuj.

Za upravnika zavoda je lahko imenovan samo kvalificiran cestni nadzornik, ki ima prakso v cestni službi.

10.

Upravnik zavoda neposredno organizira in vodi delo zavoda, predstavlja zavod, skrbi za izvrševanje sklepov upravnega odbora, pripravlja predloge in poroča za upravni odbor.

Upravnik ima pravico in dolžnost, da ustavi izvršitev sklepa upravnega odbora, če misli, da je sklep v nasprotju z veljavnimi predpisi ali pravili zavoda. O tem mora takoj obvestiti organ, ki je pristojen za zadeve in naloge zavoda.

11.

Upravnik je odredbodajalec za izvrševanje finančnega načrta zavoda. Izdaja odločbe o delovnih razmerjih delavcev in uslužbencev ter sklepa pogodbe s honorarnimi uslužbenci. S pritrditvijo upravnega odbora pa postavlja in odpoveduje delovna razmerja vodilnim uslužbencem.

Opravlja druge naloge, ki spadajo v njegovo pristojnost po posebnih predpisih in pravilih zavoda.

12.

Upravni odbor in upravnik zavoda sta za svoje delo odgovorna organu, pristojnemu za zadeve in naloge zavoda, ter občinskemu ljudskemu odboru, upravnik pa tudi upravnemu odboru zavoda.

13.

Plače delavcev zavoda se določijo po predpisih o plačah tehničnega osebja in pomožnih uslužbencev.

Plače uslužbencev zavoda pa se določajo po zakonu o javnih uslužbencih.

14.

Za zadeve in naloge zavoda je pristojen svet za komunalne in stanovanjske zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj.

15.

Ustanovitev zavoda mora biti priglašena za vpis v register finančno samostojnih zavodov pri Oddelku za splošne zadeve Občinskega ljudskega odbora Ptuj v 15 dneh po izdaji te odločbe.

16.

Ta odločba velja od dneva podpisa, objavi pa se v »Uradnem vestniku okraja Maribora«.

Številka: 05/1-ZAO-40/1-60
Ptuj, dne 9. maja 1960

Podpredsednik
občinskega ljudskega odbora
Franc Primc l. r.

— — —

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
PTUJ

Po 25. točki 50. člena zakona o občinskih ljudskih odborih (Uradni list LRS, št. 19-88/52) in 3. odstavku 82. in 88. člena zakona o izkoriščanju kmetijskih zemljišč (Uradni list FLRJ, št. 43-707/59) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in seji zbora proizvajalcev dne 9. maja 1960 na predlog sveta za kmetijstvo in gozdarstvo sprejel

ODLOK

določitve roka za objavo ponudbe prodaje oziroma zakupa kmetijskega zemljišča na razglasni deski krajevnega urada oziroma občinskega ljudskega odbora in o določitvi najvišjega zneska zakupnine za kmetijska zemljišča na območju občine Ptuj.

1. člen

Individualni kmetijski proizvajalec, ki ponuja svoje zemljišče v nakup oziroma zakup, mora tako ponudbo nabiti na razglasni deski pristojnega krajevnega urada oziroma občinskega ljudskega odbora.

Ponudba mora viseti na razglasni deski 30 dni.

2. člen

Zakupnina za kmetijska zemljišča, ki jih vzamejo v zakup organizacije od individualnih kmetijskih proizvajalcev, ne sme presegati zneska din 10.000 po ha.

3. člen

Ta odlok velja od dneva objave v »Uradnem vestniku okraja Maribora«.

Številka: 05/1-33-9/1-60
Ptuj, dne 9. maja 1960

Podpredsednik
občinskega ljudskega odbora:
Franc Primc

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
PTUJ

Po prvem odstavku 125. člena zakona o stanovanjskih razmerjih (Uradni list FLRJ, št. 16-279/59 in 47-753/59), prvem odstavku 12. člena zakona o poslovnih stavbah in prostorih (Uradni list FLRJ, št. 16-280/59 in 48-765/59), določilih navodila o načinu izračunavanja dela najemnine za poslovne prostore v stanovanjski hiši, ki gre v njene sklade (Uradni list FLRJ, št. 50-818/59), je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev dne 9. maja 1960 sprejel

ODLOK

o določitvi dela najemnine za poslovne prostore v stanovanjski hiši in za poslovne prostore v poslovni stavbi, ki se vplačuje v stanovanjski sklad za zidanje stanovanjskih hiš

1. člen

Od najemnine za poslovne prostore v stanovanjski hiši, ki je v družbenem upravljanju, pripada hišnima skladoma toliko, kolikor znaša najvišja stanarina 1 m², ki se plačuje za stanovanje v isti hiši, pomnožena s koristno površino poslovnih prostorov, ostali del najemnine pa je vplačati v mestni sklad za zidanje stanovanjskih hiš.

2. člen

Od najemnine za poslovne prostore v poslovni stavbi, ki je v družbenem upravljanju, pripada poslovni stavbi oziroma njenemu upravnemu organu toliko, kolikor bi znašala stanarina, če bi se poslovni prostori uporabljali za stanovanjske prostore, ostali del najemnine pa je vplačati v stanovanjski sklad za zidanje stanovanjskih hiš.

3. člen

Za koristno površino poslovnega prostora po 1. in 2. členu tega odloka se šteje površina med zidovi, vštevši tudi površino pod vgrajenim pohištvom in napravami vseh zaprtih prostorov, ki so namenjeni za poslovno dejavnost.

4. člen

Za poslovni prostor se šteje, ne glede na to, da je v poslovni stavbi ali v stanovanjski hiši, eden ali več prostorov, namenjenih za poslovno dejavnost posameznega uporabnika, ki so praviloma gradbena celota in imajo poseben glavni vhod.

5. člen

Del najemnine, ki pripada hišnima skladoma po 1. členu tega odloka, in del najemnine, ki pripada poslovni stavbi oziroma njenemu upravnemu organu po 2. členu tega odloka, ugotovi upravposlovnih stavb oziroma finansira zidanje poslovnih stavb in prostorov kot investitor

6. člen

Iz dela najemnine, ki se po tem odloku vplačuje v stanovanjski sklad za zidanje stanovanjskih hiš, daje sklad kredite za zidanje poslovnih oziroma finansira zidanje poslovnih stavb in prostorov kot investitor.

7. člen

Del najemnine, ki pripada hišnima skladoma, se deli po določilih odloka o delitvi dela stanarine med sklad za hišno upravo in sklad za hišna popravila v občini Ptuj (Uradni vestnik okraja Maribor, št. 9-100/60), del najemnine, ki pripada poslovni stavbi oziroma njenemu upravnemu organu, pa se uporablja po veljavnih zveznih predpisih.

8. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v »Uradnem vestniku okraja Maribora«, uporablja pa se od 1. januarja 1960.

Štev.: 05/1-39-44/1-60.
Ptuj, dne 9. maja 1960.

Podpredsednik
občinskega ljudskega odbora
Franc Primc

—

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
PTUJ

Na podlagi 4. člena zakona o izkoriščanju kmetijskega zemljišča (Uradni list FLRJ, št. 43-707/59) je Občinski ljudski odbor Ptuj na seji občinskega zbora in na seji zbora proizvajalcev, dne 9. maja 1960 na predlog sveta za kmetijstvo in gozdarstvo sprejel

ODLOK

o obveznem zatiranju plevelov na površinah, posejanih z žitom na območju občine Ptuj

1. člen

Da bodo kmetijska zemljišča, posejana z žitom, izkoriščana tako, kot najbolj ustreza naravnim lastnostim zemljišča ter danim gospodarskim in tehničnim pogojem, je za obdelovalce kmetijskih zemljišč obvezno kemijsko zatiranje plevelov na območju vseh dolinskih predelov občine, razen hribovitih predelov Halcz ter Slovenskih goric.

2. člen

Izvedbo škropljenja s herbicidi izvršijo kmetijske zadruge, ki imajo za to potrebni strokovni kader, potrebno opremo in vsa razpoložljiva zaščitna sredstva. Kmetijska socialistična gospodarstva izvršijo zatiranje plevelov sama.

3. člen

Za kmetijstvo pristojni upravni organ občinskega ljudskega odbora Ptuj določi vsako leto posebej sredstva, s katerimi se mora izvesti predpisani obdelovalni ukrep in rok, do katerega mora biti ta ukrep izvršen.

4. člen

Izvajanje predpisanih varstvenih ukrepov nadzira upravni organ občinskega ljudskega odbora, ki je pristojen za kmetijstvo ter vodi o tem potrebno evidenco. Iz nje mora biti razvidno, koliko in kakšnih tehničnih sredstev je v uporabi, kdaj, kako in v kakšnem obsegu se vrši zatiranje plevelov ter kje so bili potrebni prisilni ukrepi.

5. člen

Ta odlok začne veljati z dnem objave v »Uradnem vestniku okraja Maribora«.

Številka: 05/1—351—21/2—60
Datum: Ptuj, dne 9. maja 1960

Podpredsednik
občinskega ljudskega odbora
Franc Primc l. r.

Opozorilo

V zadnjem času se opaža, da lastniki psov v Ptuju puščajo pse prosto tekati po parkih, kjer ti delajo na nasadih veliko škodo.

Opozarjamo vse lastnike psov, da je Zavod za komunalno dejavnost Ptuj nastavil v parkih paznike, ki bodo vse pse, ki bodo prosto tekali in se potepali po parkih, ujeli in jih izročili konjaču zaradi pokončanja, lastnike pa predlagali v kaznovanje zaradi kršitve določb odloka ObčLO Ptuj o posesti psov.

Prav tako prosimo vse prebivalce mesta Ptuja, da čuvajo nasade v parkih.

Zavod za komunalno dejavnost, Ptuj

Šah

Lep rezultat ŠD Ptuj-Svoboda v Ljubljani

Na republiškem finalu za pokal maršala Tita je Šahovsko društvo Ptuj zmagalo proti Trbovljam z 4:0 w. o., dočim je proti Ljubljanskemu šahovskemu klubu tesno zgubilo 1,5:2,5. Posamezne partije so se končale tako: Bohak (Ptuj) : velemojster Pirc 0:1, mednarodni mojster inž. Vidmar : Rudolf 0:1, Podkrajšek J. : mojstrski kandidat Stupica 0:1 in m. k. Bajec : Bras remi.

Na brzoturnirju ŠD Ptuj—Svoboda za mesec maj so se igralci razvrstili tako: 1. Bras 8 točk, 2. Šorli 7, 3.—4. Rudolf in Pešl po 6 in pol, 5. Bohak 5 in pol, 6. Kovač 4 in pol točke itd.

DANAŠNJA TEHNIKA

● Da bi prikazala dovršenost tehnike današnjega časa, je neka tovarna papirja v Zap. Nemčiji prikazala najhitrejši postopek pridobivanja papirja iz lesa ter njegovo prepariranje za tisk. Zjutraj ob 7.45 so podrli tri drevesa in odpeljali debla v tovarno papirja. Ob 9.30 je bil izdelan že prvi list časopisnega papirja, ob 10.45 pa — torej točno tri ure potem, ko so podrli drevesa, je bil v prodaji že tiskan časopis.

ŠPORT

Sindikalno prvenstvo končano

Pred nekaj dnevi je bilo končano sindikalno prvenstvo v vseh panogah, ki jih je organiziral Občinski sindikalni svet.

Vsa tekmovanja so bila zelo zanimiva in je sodelovalo veliko število tekmovalcev.

Finalno tekmovanje v namiznem tenisu je prineslo veliko presenečenje. Na tem tekmovanju je sodelovalo pet prvoplasiranih ekip, ki so v predtekmovanju dosegle prva mesta. Tako so se plasirale v finale: Veterinarski zavod, JLA, Merkur, sodišče in Goz. poslovna zveza. Lanskoletni prvak Merkur, je tudi v letošnjem prvenstvu imel največ pogojev, da doseže prvo mesto, vendar je tokrat presenetilo moštvo Gozdarske poslovne zveze in nepričakovano zasedlo prvo mesto. Borbeni igralci sind. podr. Gozdarske poslovne zveze so v finalu premagali vse svoje nasprotnike. V odločilnem srečanju so premagali Merkur z rezultatom 5:3, sodišče 5:3, Veterinarski zavod 5:2 in JLA z rezultatom 5:0. Drugo mesto je osvojilo moštvo Merkurja, sledi Veterinarski zavod, sodišče in JLA. Zelo borbeni so bili igralci sodišča.

Študenti so tekmovali

V počastitev 1. maja so ptujski študenti priredili tekmovanje v odbojki, namiznem tenisu in v šahu.

V odbojki sta tekmovali samo dve ekipi, in sicer ŠK Lenart in PŠK. Igra je bila povsem enakovredna, edino borbenost in požrtvovalnost je prinesla gostom zmago s 3:1.

Izredno zanimanje je vladalo za namizni tenis, kjer so nastopile kar štiri ekipe: gimnazija, Ptuj I, Ptuj II in PŠK (Ptujski študentski klub). Favoriti so bili študenti, ki bi tudi zmagali, kar pa jim je spodletelo zaradi odsotnosti enega igralca. Tako je po ogorčeni tekmi med Ptujem I in PŠK odločila zmagovalca. S tesnim rezultatom 5:4 je tako nepričakovano dosegel prvo mesto.

Posamezni rezultati: PŠK—gimnazija 5:2, Ptuj I—Ptuj II 5:0, Ptuj II—gimnazija 3:5, PŠK—Ptuj I 4:5, Ptuj I—gimnazija 5:2, PŠK—Ptuj II 5:2.

Končni vrstni red: 1. Ptuj I 6 točk, 2. PŠK 4 točke, 3. gimnazija 2 točki, 4. Ptuj II 0 točk.

V šahu bi se moral odigrati dvoboj s študentskim klubom iz Maribora. Ker pa le-teh ni bilo, je ekipa PŠK ter nekaj članov ptujskega šahovskega društva odigralo dvokrožni brzoturnir. Zmagal je Čič (PŠK) 10,5 točke pred Bohakom 10 in Mavričem I 7,5 točke.

Nabiralna akcija

Nabiralna akcija, ki teče že od prejšnjega leta se nadaljuje tudi letos. Po vseh krajih Jugoslavije so podprli to akcijo vsa podjetja, ustanove in posamezniki, ki potem s takim načinom zbiranja denarnih in materialnih sredstev združujejo sredstva, da potem lahko pričnejo graditi nujno potrebne športne objekte. Svet za telesno vzgojo pri občini je na zadnji seji sprejel sklep, da tudi v našem kraju pričnemo misliti na takšno akcijo, saj tudi pri nas potrebujemo nove športne objekte. Omeniti moramo, da je v tem letu novost, da bodo vsa sredstva ostala tam, kjer bodo nabrana in bistvo te nabiralne akcije ni samo nabiranje denarja temveč tudi vseh drugih materialnih sredstev.

— — —

V nedeljo dopoldne bo v Mariboru tradicionalna prvenstvena nogometna tekma med Kovinarjem iz Maribora in Dravo iz Ptuja. Ta tekma ne bo vplivala na končni rezultat, saj ostane kljub morebitnemu porazu Drave domače moštvo zaradi boljše gol razlike, še vedno na prvem mestu.

Pa

Tradicija ptujskih rokometašev se nadaljuje

V drugem kolu za moške sta se pomerili ekipi »Partizan« Slov. Gradec in domači. Pričakovali smo težko igro, ki pa je, žal, ni bilo. Gostje so zaigrali presenetljivo lepo in požrtvovalno in tako brez težav nadigrali domačine, ki so sicer trudili, a niso bili kos ekipi, ki nezadržno hiti k vrhu lestvice. Prikazali so lepo igro z obilno mero duhovitih kombinacij, ki so se skoraj vselej končale z uspehom.

Domačini se jim zdaleka niso mogli upirati. Vse premalo so obvladali žogo, bili netočni v podajanju in se preveč omejevali na streljanje od daleč. Opaziti je bilo tudi vse premalo kolektivnosti in podcenjevanje soigralcev. Rezultat 30:18 (12:7) je povsem realen in bi bil lahko še večji.

Ženske so imele v gosteh ekipo »Partizana« iz Kopra, ki tiči nekje na koncu lestvice. Po zadnjih uspehih sodeč na turnirju v Kranju in v Mariboru so bile favorit za najvišje mesto, toda prekrižale so jim ga Koprčanke, kar je bilo najmanj pričakovati. Kaže, da so se vse preveč prevzele in hotele počivati na lovorikah.

Borbene Koprčanke so že v začetku silovito napadale in hitro povedle, vendar je Drava to do odmora nadomestila in celo povedla s 5:4. Po odmoru so znova navalile in obramba Drave je povsem odpovedala. Goli so se vrstili. Gostje so prikazale hiter rokomet.

Pri domačih je bila najuspešnejša Potočnikova (2), odlikovala se je še vratarica Toplakova, ki jih je obvarovala še večjega poraza. Končni rezultat 8:6.

Mladinci: Kovinar (Maribor)—Drava 13:27 (9:13). Najuspešnejša Kotnik in Jeglič s sedmimi zadetki.

K. A.

Nogomet

V nedeljo je bila odigrana na domačem terenu prvenstvena nogometna tekma med Ojstrico iz Dravograda in domačo Dravo. V nedeljski tekmi je momače moštvo brez velikih težav in zelo lepo igro nadigralo slabše gostujoče moštvo in ga premagalo z visokim rezultatom. To prvenstveno srečanje je privabilo na stadion približno 500 gledalcev, ki so se prepričali, da igra domače moštvo od časa do časa dober nogomet. Domačini so zaigrali hitro, enostavno in učinkovito in so si že v prvem delu igre zagotovili zmago. V 10. minuti sprejme zelo lepo žogo desno krilo Komel in streija neobranljivo mimo vratarja.. Nekaj minut kasneje obramba gostov še poviša rezultat in povede domače moštvo v vodstvo 2:0. V dvajseti minuti prvega dela igre Kovač še poviša rezultat na 3:0. Tudi v drugem polčasu imajo domačini precejšnjo premoč in že v peti minuti po Erhatiču rezultat poveča. V nadaljevanju je bila igra v premoči domačinov toda zopet so bili streli previsoki in rezultat se ni spremenil. Šele v 36. minuti Erhatič postavi končni rezultat tekme. Nekaj minut pred koncem igre je sodnik Švajger izključil iz igre srednjega napadalca Rabrenoviča. Tako je gostujoča ekipa igrala najprej le z 10 igralci, vendar se rezultat ni spremenil. V domači ekipi se je odlikoval Strehar.

ALUMINIJ:NAFTA (Dolnja Lendava) 2:0 (2:0)

Na stadionu v Kidričevem sta se pomerili nogometni ekipi Nafte in Aluminija. Zmagalo je domače moštvo brez velikih težav z rezultatom 2:0.

Objave in oglasi

Prodam

MOPED »JAVA« v voznem stanju, prodam. Franc Klinc, Bukovci št. 161, Markovci.

STOJEČO TRAVO in deteljo s travnikom v Mestnem logu, prodam. Vprašajte pri Arnuš, Rabelčja vas 9, Ptuj.

HIŠO v Mariboru, takoj vseljivo, prodam. Vprašajte Jeglič, Vičavska pot 4. Ptuj.

KOŠNJO TRAVE prodam. Vprašajte Voda, Nova vas 4, Ptuj.

Služba

UPOKOJENKO k dvema otrokoma sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov v upravi lista.

PRAT in **RIBAT** grem na dom Naslov v upravi lista.

Preklic

Podpisana Marija Horvat, posestnica v Borovcih, preklicujem in obžalujem žaljivke, katere sem izrekla o Antoniji in Francu Muršič, posestnikoma v Borovcih, ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od kazenskega pregona.

Ptuj, dne 16. maja 1960.

Marija Horvat

Preklic

Preklicujem žaljivke, ki sem jih izrekla o Ljudmili Ličen iz Moškanjc in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Vidovič Terezija, Moškanjci

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri TOVARNI VOLNENIH IZDELKOV MAJŠPERK razpisuje naslednja delovna mesta:

1. saldakontista

2. administrativno moč za upravo podjetja

Pogoji:

Pod 1. končana srednja ekonomska šola s prakso ali brez prakse.

Pod 2. končana administrativna šola z najmanj dvema letoma prakse.

Plača po tarifnem pravilniku podjetja.

Pismene ponudbe sprejema uprava podjetja do 10. junija 1960.